

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =
Nyilttér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

Események.

Az egész ország feszült várakozással nézett szeptember 15-ikének nagy eseményei elé. Amióta az alkotmányos küzdelem a képviselőházból a vármegyék terébe vonult, a vidék népe is ugyszólván tevékeny részt vesz a politikai élet minden mozdulatában s nem csak az ősi hagyományokon alapuló politizálásra való hajlandóság, hanem maguk az események visznek bele bennünket a politikába.

Nem kellett szeptember 15-ikéig várnunk, hogy új eseményeket kapjunk. A mult héten a meglepetések egész sora zudult ránk, amelyek az optimisták szerint közelebb visznek bennünket a kibontakozáshoz, de nagyon könnyen újabb bonyodalmak forrásai lehetnek. Forrong a közélet s hullámai hol tisztultabb eszméket, vagy gondolatokat, hol pedig salakot vetnek fel, amely a politikai küzdelmek mögé elrejtett hatalmi vágyat, kapzsiságot leplez le s bepillantást enged abba a mélységes erkölcsi züllésbe, amelyet megvásárolható, mindenre kapható szolgálékeknek minden téren való elszaporodása vitt bele Magyarország nyilvános életébe.

Magyarországot a kelet és nyugat közé ékelt területnek tekintik a kulturnemzetek. Kelet és Nyugat határa szerintük Budapest, amelyet a civilizáció már teljesen hatalmába vett, de még mindig ütköző pontja a kelet eszméinek és hagyományainak.

Ezt a véleményt, amelyet legjobb barátaink, a franciák is elfogadnak, mi természetesen nem ismerjük el jogosnak. Magyarország teljesen civilizált ország, részese a nyugati kulturának és civilizációnak.

Közéletünk azonban azt bizonyítja, hogy még mindig maradt nálunk valami a kelet népeinek szelleméből. Sehol annyi vak szerencsében bizó fatalista, aki érdek és komoly munka nélkül, a hatalom kegyelméből akar emelkedni; annyi megvásárolható, baksist leső kalandor nem képes

nyilvános szerepléshez jutni, a közéletbe beleszólni, mint nálunk; mintha a keleti államok hagyományai élednének fel, mikor egy-egy olyan alakról esik szó, aki elad mindent: becsületet, tehetséget, tudományt és az aranyborjunak feláldozza az emberi lélek legnemesebb, legszentebb érzéseit.

A mult héten elfogták Zigány Árpád író, aki a legnagyobb cinizmussal jelentette ki, hogy megír akármit, csak fizessenek érte; aki a hírlapok hasábjain hazafiságról és politikai erkölcsökről beszélt a nemzethez, közönséges bérencé aljasul.

És hány népboldogító apostol vezette azt az 50000 embert, aki óriási tömegben felvonult szeptember 15-én a képviselőház elé? Vajon hány volt köztük olyan, aki a szegény munkásoktól elszedett hatosokból uraskodik s busásan megfizetteti magának az eszme szolgáltatást? Légió azoknak a száma, akik tőkét és pénzforrást esinálnak maguknak az erkölcsi javakból, amelyeknek tisztességes emberek szemében arannyal felmérhető ára nincs. Tőke a hazafiság is, tőke a népszerűség, a köztisztesség, amely a mai korban az igaz embereket tönkre juttatja, a lelkiismeretleneknek azonban vagyont szerez.

A Zeysig röpirat szerzője tudós, nagytehetségű ember, akinek a nemzeti dicsőséget, az ország javát kellett volna szolgálnia és az egész művelt világ előtt megszégyenített bennünket. Ime egy magyar író, aki kialakított bérért elárulja a hazáját! Ez volt a mult hét egyik szomorú szenzációja.

Ezután következett a Fejérváry kormány bukása. Nem a felháborodott nemzeti akarat söpörte el, mint ahogy alkotmányos államban történni kellett volna, hanem megbuktatta a demagóg szerep, amelyet a direktor nélkül és sugó nélkül, a maguk szakálára, rögtönözve akartak eljátszani a nemzettel szembe állított miniszterek. Beszólt azonban a bécsi direktió s az aktoroknak felmondott. Így nem játszunk. A magyarok ugyan veszedelmes had, de a

szociálisták még ezeknél is veszedelmesebbek. Hát inkább a koalícióval alkuszunk még egy kicsit, mint azokkal a tisztelt urakkal, akik Ausztriában is felgyújtogathatnák a háztetőt.

A Fejérváry kormány tehát megy. Talán örül is, hogy mehet, mert tehetetlenségében rosszul érezhette magát. De mi lesz tovább? Eddigi hírek szerint újból homo regius lép a porondra s folynak tovább a békülési kísérletek. Minden magyar ember szívében azt óhajtja, hogy a kibontakozás sikerüljön, mert most már elérkeztünk az utolsó állomásig.

A föld.

A gazdasági élet fejlődése különösen az utolsó évtizedek alatt átalakította a közgazdasági viszonyok képét s megváltoztatta a földművelés módját és helyzetét is.

Ez a változás nem hagyhatta érintetlenül Magyarország mezőgazdaságát sem, amelyre a viláfgazdaság változásai, átalakulása szintén éreztették befolyásukat.

A válságok okait mindenki nagyon közel keresi. Politikai, társadalmi és speciális gazdasági bajainkban keresik a válságok forrásait és nem akarják észrevenni, hogy az egész világ, minden állam kisebb-nagyobb mértékben krízis előtt áll, mert a gazdasági evolúció olyan viszonyokat hozott létre, amelyek a gyors átmenet minden bajait egyesítik magukban. Bizonyos, hogy ez a válság is, éppúgy mint minden más gazdasági krízis, muló jellegű, melyet előbb-utóbb újabb fellendülés, tartós prosperitás fog követni, amidőn hazánk gazdasági életének ezen — valószínűleg még hosszú ideig — legfontosabb ága: a mezőgazdaság, mint a közvagyonosodás egyik hatalmas tényezője a mai nehéz viszonyokat legyőzve teljesen felvirágozik.

Azonban az átmenet, amely a kifejlődéshez vezet, már évtizedek óta tart és — a világversenység előre látható növekedése miatt — még sokáig tarthat. Hogy a mi gazdasági existenciánk a válságos időköt könnyebben elviseljük, hogy a várt — egyik-másik irányban már meg is kezdődött — fellendülés a magyar gazdaságot az ősi tűzhelynél találja, birtokban, gazdasági erőben meggyarapodva: a mezőgazdaság érdekeinek istápolása a megnehezült viszonyok közt az előbbinél még fokozottabb mértékű, körültekintő gondoskodást tett feladatává ugy a társadalomnak, valamint a gazdasági élet vezetésére, irányítására hivatott kormánynak.

Az elmúlt évtized nagy eszmeharcai, a kormánynak éppúgy, mint a mezőgazdasági érdekképviseleteknek élénk tevékenysége igazolja, hogy gazdasági életünknek minden faktora tisztában van ezzel a feladatával.

A radio-activ

Schmidthauer-féle

Igmándi

keserűviz, reggel fél pohárral használva

jelenleg a legjobb természetes gyomor-, bél- és vértisztító, mint ivó kúra **Karlsbadi** és **Marienbadi** gyógy-

mód meglepően gyors és sikeres helyettesítője. Az első magyar ásványviz, amelyben **RADIUM** fedeztetett fel. **Gyógyereje rendkívüli.** — Kapható kis és nagy üvegekben.

Főszétküldés a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél **Komáromban.**

Ma számunk 12 oldal.

a fürdőtelep világításához szolgáltatja az áramot, teljesen zajtalanul működik, csak a turbinák moraja hallik, ami nálunk természetesen nem lesz. A technika haladása ma már meelőzte a zajos üzemet. A zalaegerszegi telepek még kéménye sem lesz s teljesen füst és korommentesen működik. A szomszédok tehát tudomást sem szerezhetnek arról, hogy a szomszédban villamos központ van; annál kevésbé, mert a tervek szerint maga a telep nem az utcára épül, hanem a telek hátsó részére. Az utcázin csak lakóház fog állani, amely az utcát is emeli s annak teljes kiépítését előbbre viszi.

Az izr. hitközségnek semmi oka sincs tehát attól tartani, hogy a telep zaja az isteni tiszteletet zavarja, vagy az égbe meredő kémény füstöt és kormot terjeszt, sőt feltétlen előnyére válik a templom szépségének, ha a környék teljesen kiépül s szemközti nem összetakolt léckerítés, pocsolya és feneketlen sár, hanem egy formás ház lesz. A szomszédok sem félhetnek a zajtól, vagy épületeik megrongálásától, sőt nekik is előnyükre válhat az utca emelkedése, teljes kiépítése, mert ingatlanuk ezzel értékesebbek lesznek.

A tiltakozásnak, fellebbezésnek csak az az eredménye lehet, hogy a világítás berendezése néhány hónappal elhúzdódik s az esetleg összehívandó műszaki bíróság költségeit a tiltakozók viselik. Ha a telepengedély kiadása ellen a szomszédok, vagy bármely címen érdekeltek fellebbezést jelentenek be, a másik félnek jogában áll műszaki bíróságot kérni s a költségeket a vesztes fél fizeti. Már pedig alig tehető fel, hogy a hatóságok a telepet a mondott telekre ne engedélyezzék. Ha megengedték más városokban az égbe nyuló, füstöt okádó kéményeket, bizonyosan megengedik nálunk a zajtalan és füst nélkül működő telep létesítését is.

A további huza vona és aggodalmaskodás most már igazán felesleges. A villamosvilágítás meglesz s legfeljebb a város határozatát jóváhagyásra ajánlhatják a további akadékoskodással. Mert az építető cégnek nem sok érdeke fűződhet ahhoz, hogy két-három hónappal előbb épít e, vagy később; a saját érdekeink és városunk elien pedig miért dolgozunk?

Ezekkel kapcsolatban megemlíjük, a vármegye közgyűlésnek a villamos világítás kérdésére vonatkozó tárgyalását. Az előadó az ügy ismeretése után a város határozatát jóváhagyásra ajánlotta. Udvardy Vince és dr. Kele Antal szólaltak fel a határozat jóváhagyása ellen, különösen azt hangoztatva, hogy a határozat formai okok miatt semmis; hogy a szerződés nem nyilvános pályázat útján jött létre s hogy Zalaegerszeg város anyagi ereje nem engedi meg a luxus kiadásokat. Dr. Kele Antal utalt arra, hogy az iskolák építése immár elodázhatatlan, új kaszárnyát is kell építeni, esaternázásra is szükség volna, amelyek mind sürgősebb szükségletek, mint a villamos világítás.

»Talán esodálkozni fogsz, hogy soraimmal újból telkereslek. Legutóbbi leveletem válaszolatlanul hagytad és látod én mégis irok neked, hogy — ha már elváltunk — mielőtt az idő elhomályosítaná emlékezetedben az én alakomat, mondjam el azt, a mit átéltem s irjam le azokat a szenvedéseket, melyeknek az árán jutottam el eddig.

Hónapokkal ezelőtt még oly naiv voltam, szívem tele volt édes reménységgel, boldog ábrándokkal és optimista életfelfogással. Oly öntudatlan elfogultsággal néztem a világot, a melyből sok ember föl sem ébred sohase.

Most megtört a hitem, meg a bizodalmas s a mi történik és történni fog velem, fatalis megnyugvással veszem tudásul.

Az én sorsomat elrendezte anyám. Az az örökös lelki harc, melyet három esztendőn keresztül küzdöttünk egymással — megszűnt ma — ő parancsol és én engedelmeskedem.

Ne vedd rossz néven őszinteségemet s boesáss meg, ha bánatot okozok, megírok mindent, amint van!

Anyám azt mondotta, »még egy ily házasság« s tönkre ment teljesen!

A kin fulánkja mardosta szívemet, — de meg kellett értenem — mit akar...

A felszólalásokkal szemben Árvay Lajos főjegyző azt fejtegette, hogy a város határozata formailag helyes, a törvény nem kívánja meg feltétlenül a nyilvános árlejtést s a vármegye a város önkormányzati jogának megsértése nélkül a határozatot meg nem semmisítheti.

Ziegler Kálmán tvh. b. tag a villamos világítást nem fényűzésnek, hanem közegészségis tűzbiztonsági tekintetben szükségesnek tartja. Utalt Csáktornya községre, amely 10.000 koronát fizet évenként a villamos közvilágításért és szívesen megváltaná az 50 évre adott koncessiót, mert az üzemből a városnak jövödelme volna. A vármegye székhelyének haladása, fejlődése elé akadályokat gördíteni alapos ok nélkül nem szabad. A szerződés előnyös, a vállalat új terheket a városra nem ró, sőt abból idővel jövödelmi forrás lesz, tehát a város határozatát jóváhagyásra ajánlja.

A közgyűlés a határozatot — dr. Kele Antal szavazata ellenében — jóváhagyta.

* * *

A villamostelep elhelyezésére s berendezésére nézve cikkünk megírása után a következő szak-szerű ismertetést kaptuk.

A telep elhelyezése a Wlassics Gyula utcai Bakonyi-féle telken elég szerencsés megoldást nyer, amennyiben ezen hely a fogyasztó vezeték anyyira középpontjára esik, hogy a vezeték okozta áramvesztések az ide épített villamos központból a legesekélyebbek. Az utca vonaltól 20 méternyire beépített gépház a zsidó templommal szimmetrikus elhelyezést fog nyerni és a lakóháznak az utcafele fekvő díszes kiképzése, valamint a parkozott telep külső vasrácskerítése az utcát és környékét csak emelni fogja.

A mi villamostelepünket szívógázmotorok fogják hajtani, ezen gépek működése teljesen füstmentes s annyira biztos, hogy Budapesten több bérház pincéjében van üzemben mint hajtómotor.

A szívógázmotor a technika újabb vívmánya, mely a gőzüzemmel nagyobb erőközpontok létesítésénél is felveszi a versenyt.

A pozsonyi közvilágítás szintén több száz lóerős szívógázmotorral tartatik üzemben s városunk lesz a második Magyarországon, mely a drágább gőzüzem mellőzésével ezen erőforrásra rendezkedik be.

A szívógázmotor áll egy gázfejlesztőből és gázmotorból; a gázfejlesztőben az égő koks, vagy faszénből gáz fejlesztetik levegő beszívásával, a gáz azután megtisztítva a gázmotorba jut. A motor hajtja a dinamógepeket. Az elektromos telep elektromos generatorok (dynamók) által fejlesztett akkumulátor teleppel kapcsolt áramot fog szolgáltatni és pedig annyit, hogy képes egy időben égő 1500 lángot és a 250 izzó és 8 izzólámpából álló közvilágítást táplálni és remélhető, hogy néhány év múlva a telep egész teljesítő képessége igénybe lesz véve.

Bizonyára befogják vezetni a világítást rövid időn belül a vasutállomás, közkörház, elmekör-

És ez a gondolat sötét viharként vonult át lelkem világán, letarolt minden szint — minden virágot lelkemről — s csak itt-ott hagyott meg, elvéve egy-egy érzést, pár bús emléket...

Hitemnek, illuzióimnak vége van, anyám parancsol, a mint neki azt a hétköznapi szürke élet diktálja s nekem követnem kell!

Leírhatatlan lelki harcokat éltem át, sokáig haboztam, hogy mit tegyek; próbáltalak megvédeni téged, hivatkoztam arra, hogy nemsokára ügyvéd lesz s megnyílik előtted a világ s szépeknek ígérkező pályádon megszerezted a mindennapi kenyeret.

Hiába!... Azzal felelték, hogy gyöngé, beteges ember vagy s az én érzélem és gondolat világom nem nyerhetnek tápot, inspirációt te tőled...

Minden fegyvert kitéptek kezemből, rám ijjesztettek, hogy ki is tagadnak s én végre is tehetetlenül roskadtam a földre le s elszédülve úgy jártam mint az a gyöngé kis pillangó, mely addig-addig kering, röpdös a fény körül, míg elfáradva martaléka lesz, lángjaiba hull.

Befogod látni idővel édes öregem, nem tehettem másként s úgy fogsz majd szerelmünkre vissza gondolni, mint egy búbjósan szép tavaszi álomra,

ház (itt egyéb világítás biztonsági szempontból nem is képzelhető), esendőrlaktanya, rendőrség, pósta- és távirada, Arany Bányászobái és pincéi, szellőztetői, városház, r. k. templom, törv. fogház, izr. templom, lov. laktanya.

Nagyobb motorikus fogyasztásra eleinte nem lehet számítani; fogyasztók lehetnek nyomdák, lakatosok, asztalosok, bognárok. A Ganz gyár — úgy vélem — hajlandó lesz szövetkezett asztalosok részére közműhelyt berendezni, modern gyalu és egyéb famegmunkáló gépekkel.

Könnyen beállítható lesz a villamerő a létesítendő vízvezeték vízemelésére, vagy a vízvezeték létesítéséig az utcák olcsóbb öntözésére.

A villamfényt nem mondhatjuk drágának, ha fényerejéhez hozzáadjuk használatának biztonsági, kényelmi és egészségügyi értékét. A petróleum vagy acetylen láng a mellett, hogy fölösleges hőséget fejleszt, háromszor annyi oxigént fogyaszt el a levegőből, tehát egészségünk rovására megy.

Ezért érezzük az acetylenel világított kávéházainkban a levegő hiányát, ezért világítanak a fővárosi kávéházak csupán villamos iv és izzó lámpákkal.

Ma egy órai 16 gyertyafényű izzólámpa fény 3-5 fillérbe kerül közönséges izzólámpával, de az újabb Nerst és Tantal-féle lámpásokkal már 33-35%-ot takaríthatunk és műszaki kapacitások szerint az égőtestek technikájában oly fejlődés várható, hogy nem sok idő múlva a villamfényt tekintetében mindenféle világítással versenyezhet. Hiszen az izzólámpa áramfogyasztása már oly csekély, hogy belőle egy 16 gyertyafény óránként 0-64 fillérbe kerül, holott az acetylenből 1-23 fillér, petróleumból 1-35 fillér.

És itt találjuk meg a villamvilágítás versenyképes jövőjét.

A telep építése a közeli hetekben teljes erővel fog megindulni, úgy hogy a telep ez év végére üzembe helyezhető és ez annál inkább szükséges, mert az üzem ezáltal erősebb fogyasztással indulhat meg.

lfj. S. P.

Zalavármegye közgyűlése.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága e hó 11-én tartotta őszi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Csertán Károly alispán elnökölt, mert Hertelendy Ferenc főispán, aki állásáról még február 22-én lemondott, de lemondásának elfogadása felett a kormány még mindig nem döntött, Schweizban időzik.

A közgyűlés nagyon népes volt. A politikai mozgalmak s a belügyminiszternek a vármegyének a passív resistenciát kimondó határozatát megsemmisítő rendelete nagy érdeklődést keltettek az egész vármegyében. Lelkes hangulatban ült össze a közgyűlés, hogy újból egyhangulag törvénytelennek nyilvánítsa a kormány rendeleteit s kijelentette, hogy az alkotmányellenes

mely neked édes lesz, nekem fájó, mert én a lelkemnek egész világát temettem el benne.

Szeress tovább is, én is szeretlek, őrizd meg híven emlékezetem s majd egykor — ha elmossa is arcom vonásait az idő — mint rokont s jó barátodat keress fel, mindig szívesen fogadlak házamnál!

Én addig szerény otthonunkban — mikor a nap lemegy — elvonulok félre s imádkozom érted!

Legyen élted esendes s nyugalmadat ne zavarják a mult emlékei!

E. de. M.

* * *

Szemeim előtt összefutottak a sorok s gyenge beteges koblemből tompa, mély sóhajtás tört elő.

*

Aztán a kandallóban
Halvány papírt ölelt a láng,
Utolsó árulóját annak,
Hogy boldogok valánk...

Aztán a hamvadó parázsból
Utólszor lobbant fel a láng.
Megvillant még az a szó: „szeretlek“
És bucsu fényét szórta ránk.

kormányzattal szemben a törvények erejére és hatalmára hivatkozzék.

Választások is voltak a tárgysorba felvéve s a választás rendszerint szintén mozgalmassá szokta tenni a közgyűléseket.

Csertán Károly alispán a közgyűlést 10 órakor nyitotta meg s a napirend előtt bejelentette dr. Kunc Adolf premontréi apátnak elhalálozását, akinek elhunytá felett a közgyűlés egyhangulag részvétét fejezte ki.

Az alispáni jelentés kinyomatott s minden bizottsági tagnak megküldetett. Miután a jelentéshez senki sem szólt, azt a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette.

Ezután a választások következtek. Az elnöklő alispán a kijelölt bizottságba Barcza László, Ziegler Kálmán és Ley József bizottsági tagokat kinevezte, a közgyűlés pedig gróf Batthyány Pál, Bogvay Máté és Koller István b. tagokat megválasztotta. A pacasai főszolgabírói állásra egyedül Pálffy László szolgabíró pályázott, tehát közfelkiáltással főszolgabíróvá választott. A megüresedett első osztályú szolgabírói állásra Molnár János alsólendvai szolgabírónak szintén nem volt ellenfele, tehát szintén egyhangulag választott meg. A másodosztályú szolgabírói állásra a kijelölt bizottság Szilágyi Dezső árvaszéki aljegyzőt, dr. Csendes László és Husszár Pál tiszteletbeli szolgabírót jelölte s miután névszerinti szavazást kértek, az alispán a szavazást elrendelte. Leszavazott 193 bizottsági tag, amelyből Szilágyi Dezső 148 szavazatot kapott s 113 szótöbbséggel szolgabíróvá választott.

A választások befejezése után Árvay Lajos főjegyző bejelentette, hogy a bel- és honvédelmi miniszterek időközben érkezett két rendelete ellen felirat intézettel oly értelemben, hogy azokat a vármegye közönsége törvénytelennek tartja; bejelenti továbbá, hogy a törvényhatósági bizottságnak a passzív resistentia kimondására vonatkozó határozatát a belügyminiszter megsemmisítette. A vármegye előbbi határozata rövid alkotmányjogi indoklás kíséretében mondja ki, hogy a kormányt alkotmányellenesnek s rendeleteit törvénybe ütközőnek tartja, miután azonban a belügyminiszter törvényekre hivatkozva semmisítette meg ezt a határozatot, most már a vármegyének is a törvények alapján kell kimutatnia igazait. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a kormány az általános titkos szavazati jog behozatalát igyekszik szembeállítani a nemzeti követelményeknek. A hatvanas bizottság ülésén szóba jött, hogy a megsemmisítő rendelettel szemben hozandó határozat tervezete elkészíttessék. Főjegyzőnk tehát kötelességének tartotta azt elkészíteni s azt az állandó választmány elé terjeszteni, amely azt a kormány vád alá helyezése iránti kérelemmel megtoldva, elfogadta.

Árvay Lajos felolvasta a határozati javaslatot, amelyet mult számunkban egész terjedelmében közöltünk. A közgyűlés lelkesült hangulataiban s a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg az alapos törvényismerettel megírt közjogi értekezést, amely a törvények magyarázatából, alkotmányunk szelleméből s a nemzet küzdelmeinek történetéből vett érvekkel bizonyítja be, hogy a kormánynak még az önként fizetett adókat sem szabad felhasználnia, egyetlen katonát sem lehet besoroznia s az parlamentararis kormánynak minden rendelkezése semmis és törvénytelen.

A helyeslés és lelkesedés hangjai kísérték a javaslat határozott kijelentéseit, amelyek a vármegye alkotmányvédő kötelességét domborították ki. A közgyűlés nem csak egyhangulag elfogadta a javaslatot, hanem Koller István indítványára elismerését fejezte ki a főjegyző jeles munkájáért s elhatározta, hogy a határozatot az összes törvényhatóságoknak, a koalíció vezérlő bizottságának s a törvényhatósági bizottság minden tagjának megküldi.

Árvay Lajos főjegyző meghatottan köszönte meg az elismerést; csak kötelességet teljesített — ugymond — ez pedig nem érdem; de a munka méltánylása jól esik.

A hatvanas bizottság oly értelmű indítványt terjesztett a közgyűlés elé, hogy a vármegye közönsége hívja fel az adózó polgárokat, miszerint a mult évi adójuknak megfelelő összeget a Zalaegezségi takarékpénztár-hoz küldjék be, hogy az esetre, ha a kormány a tisztviselők javadalmazását megszüntetné, az a befolyandó összegből fedezhető legyen. Amennyiben a befolyó összegekre szükség nem lenne, azokat a törvényen kívüli állapot megszűntése után a befizetők visszakapják, a felhasznált összegeknek pedig az adókba

való beszámítása iránt annak idején lépések tétetnének. A közgyűlés az indítványt elfogadta s a felhívást kibocsátja.

Szupits Antal zalaegerszegi kir. járásbíró a hatvanas bizottságban viselt tagságáról lemondván, helyébe Tanczos Lajos b. tag választott meg.

Szeged sz. kir. város ártirt a törvényhatóságokhoz, hogy a katonai zenekaroknak isteni tiszteletek alkalmával az osztrák néphimnusz játszani ne engedjék. Az ártirtat, miután a vármegye területén katonai zenekar nincs, tudomásul vétetett.

A Deák Ferenc tanulmányi József orvosnövendéknek adományozta.

A vármegyei alapok és gyámpénztári pénzkészletek gyümölcsöző elhelyezésére újból az »Országos Központi Hitelszövetkezet« jelöltetett ki.

A közgyűlés kimondta, hogy a balatonparti vasutat kilométerenként 6000 K hozzájárulással segíve, Badaosonyban és Rávfülöpön végleges jellegű kikötőket építtet, a gyűlésvész-galamboki th. közuton levő hidakat megépítteti s a szükséges költségek fedezésére törlesztéses kölcsönt vesz fel. Az alispán megbízást kapott, hogy a kölcsönre vonatkozólag pénzügyhatóságtól ajánlatokat szerezzen be.

Az ebtartási szabályrendeletet, a járműveknek a tulajdonos nevével való ellátása tárgyában alkotott szabályrendeletet, valamint a. községi és körjegyzők nyugdíjintézetének alapszabályai módosítottak; az automobil közlekedés tárgyában pedig szabályrendelet alkotott.

A törvényhatósági utkaparók fizetésének emelése tárgyában hozott határozatot a kereskedelmi miniszter jóváhagyta; az utbiztosnk fizetésének rendezésére vonatkozó határozatot azonban oly értelemben módosította, hogy részükre 6—6 évi előléptetéssel háromszor 100—100 korona korpotlékot engedélyezett. Az erre vonatkozó rendeletek tudomásul vétettek.

A községi és körjegyzők egyletének a jegyzői magánmunkálatokról szóló szabályrendelet módosítása iránt előterjesztett kérvénye elutasított.

A nagylengyeli és perlaki törvh. bizottsági választókerületek új beosztása iránt beadott kérvények felett a közgyűlés ezuttal nem határozott, mert a megválasztott biz. tagok megbízatása csak öt év múlva jár le.

Az államépítészeti hivatal előterjesztésére a közgyűlés Dömötör József utkaparónak 50 és Halász György utkaparónak 40 K segélyt szavazott meg.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegyének a vármegyei pénztárak visszaállítására, Abauj-Tornavármegyének a választási törvény revíziója tárgyában hozott határozatait a közgyűlés pártolja s hasonló szellemű felirattal támogatja.

A törvényhatósági bizottság jóváhagyta: Zalaegezség városnak a közbiztonsági szolgálatnak esendősséggel leendő ellátása tárgyában hozott határozatát; ugyszintén a villamos világítás létesítésére s a beruházási költségek fedezésére vonatkozó határozatát; Csapi, Tormaföld, Kislakos, Kerkatötfalva, Kerkateskánd, Szécsisziget és Monostorapáti községeknek szülészői, illetve kör-orvosi fizetések rendezése; — Nemesapáti községnek a községi fizetés rendezése; — Henusovecz községnek ingatlan vásárlása; — Nagykanizsa városnak 600 K-ás alapítvány létesítése, — a városi pénztár részére az alapokból történt kiutalások, — Pusztamagyarod, Szentpéterföld, Szentlisló, Rügyác, Eszteregnye, Sormás községeknek a kezelésük alatt álló alapok felhasználása, — Szepezd és Zalalövő községnek regalé kártalanítási kötvények felhasználása, — Hegymagas községnek iskola segélyezése, — Tapolca községnek ingatlan bérbeadása, — Hegyesd községnek kölcsön felvétele, — Melincz községnek az iskola épületnek az állam részére való átengedése, — Alsólendva községnek bizottságok alakítására vonatkozó szabályrendelete, — Gyenesdiás községnek iskola kibővítése, — Bak községnek utlétesítéséhez szükséges ingatlanok kisajátítása; — Karácsonyfa községnek iskola építése, — Alsólendva községnek 70.000 K kölcsön felvétele tárgyában hozott határozatait.

Benkő István és társai által a Letenyén megéjtett bíróválasztás ellen beadott fellebbezés elutasított; ellenben Lovászi községben megtartott bíróválasztás megsemmisített.

Zalaegezség r. t. város képviselőtestületének azt a határozatát, amellyel a kereskedő és iparos-egedek a közmunka tartozás alól felmentettek,

a közgyűlés, mint törvénybe ütközőt, megsemmisítette; az aggápolda alapnak a szegényalapba való beolvastása tárgyában hozott határozatot pedig feloldotta s a várost az alapítólevél elkészítésére utasította.

A sümeg—jánosházi th. ut és az ukki vasut-hoz vezető utszakasz közt levő 1 km. hosszú községi közlekedési ut Ukk község kérelme folytán a törvényhatósági utak közé felvétetett.

Néhai Tóth Imre őrök özvegye, Mucsics János, Kele István és Bozsics Rókus utkaparók nyugdíjaztattak.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága szept. havi ülését 12-én tartotta Csertán Károly alispán elnöklése alatt. A bizottság elé a szakelőadók által beterjesztett jelentések alapján közöljük az alábbi adatokat.

Közegészségügy. Dr. Hány István t. főorvos jelentéséből.

Időjárás egyáltalán meleg volt, a hónap végén elég bő csapadékkal.

Felnőttek közegészsége általában kifogástalan jó volt, mert oly esekély számban fordultak elő a heveny megbetegedések, hogy abból még a kör jellegét sem lehetett megállapítani.

Gyermekek közegészsége egészben nem volt oly kedvező mint a felnőtteké, miután a nyáron át uralkodni szokott béhurutok e hónapban is elég bőven jelentkeztek, a melyek azonban nagy száralékban gyógyultak. Fertőző bántalmak közül pedig a vörheny és hökhurut néhány helyen járványosan lépett fel.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 5, hasihagymáz 8, kanyaró 4, vörheny 10, hökhurut 1, gyermekágyiláz 1.

Rendőri boncolás lett teljesítve négyszer, melyeknél a halál legközelebbi okát két esetben gombamérgezés, 1-szer megégés, egyszer pedig hashártyalob képezte.

Hullaszemle előfordult 17, súlyos sértés be lett jelentve 7.

Óngyilkosságot 4 egyén követett el és pedig 2 (Szabó Györgyné 34 éves kiskomáromi, Szölöskey Károlyné 28 éves balatonhenyei lakosok) magukat felakasztották, 2 (Csöngé Ferenc 23 éves keszt-helyi, Igricz István 23 éves eszécsbozsoki lakosok) magukat agyonlőtték.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 13 egyén esett áldozatává, ezek közül: 4 (Nagy Dazsó 2½ éves gyepükajái, Jankóczy Kati 13 éves erdősfai, Nagy Ferencz 30 éves letenyei és Klinka Alajos 17 éves légrádi), vízbe fulltak, 3 (Zalabéri Kornélia 6 éves, Heiszler Jakabné 54 éves és Sárváry Ferenc 19 éves nagykanizsai lakosok), gomba mérgezés folytán haltak el, 1 (Tóth György 64 éves tapolcazi lakos) kosi által elgázoltatott, 1 (Bubek Erzsébet 4 éves szászkoői), disznó marás következtében elpusztult 1 (Vukovics Márton 29 éves VI. hegykerületi lakos), a villám agyonütötte, 1 (Horváth János 7 hónapos légrádi), megégett, 1 (Horváth László 57 éves zalaapáti) magasról leesett s ennek következtében elhalt.

Szerencsétlen szülés előfordult egy esetben. Elmekórnak 6 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, amennyiben 2 elmeogyintézetbe, 1 pedig kórházba szállítottott, 3 pedig egyelőre mint esendes elmebeteg házi ápolás alatt hagyott.

Hét éven aluli korú elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 61, az elsőfoku hatóságok e miatt 13 elmarasztaló és 6 felmentő végzést hoztak, a többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások még befejezést nem nyertek.

A járási és városi tiszti orvosok 85 község megvizsgálásáról terjesztették be a jegyzőkönyveket.

E hónap folyamán megvizsgáltott a zalalövői nyilvános gyógyszerár és a zalaegerszegi vágóhid.

Közutak. A kir. államépítészeti hivatal főnöke jelentette, hogy az állami és törvényhatósági közutak állapota az elmúlt hóban általában kielégítő volt. Az uralkodó nagy hőség és szárazság azonban az utakra nem volt mindenütt előnyös, mert az utfelület sok helyütt feltört és nagy porráteg fedte.

Az utakra káros befolyású elemi esemény nem fordult elő.

Folyamatban voltak a következő munkák:

A nagykanizsa—tapolezai állami közuton levő 81, 83, 84. számú köhidak kijavítottak.

A székéshérvár—grázi állami közuton lévő utkaparói házak kijavítottak és a 47, 48, 67, 68, 69. számú köhidak kijavítottak.

A pozsony—varasdi állami közuton levő 17. számú hidat kijavítottak, az 54. számú fahid javítása folyamatban van és az 54. számú mura-szardahelyi Murahid pneumatikus alapozása sikerrel fogatosítottak.

A tapolezai—balatonfüredi tvh. közuton a 18, 21, 23 és 36, a tihany—aszófi—pécelyi tvh. közuton az 1, 2, 3. számú hidak javítottak.

A lesenczetomaj—sümegei tvh. közuton levő 1, 11 és 12. számú fahidak kijavítottak.

A zalabér—keszthelyi közuton levő 19. számú fahid pallózata kijavítottak.

A keszthely—baki tvh. közuton levő 24. számú fahid helyett beton átérészt létesítették.

A zalaegerszeg—zalabéri tvh. közuton levő 2. számú fahid kijavítottak, a zalaegerszeg—nemesapáti tvh. közuton az 5. számú betonátérészt előállítottak.

A nagylengyel—zágorhidai tvh. közuton levő 16. számú fahid javítottak.

A nagykanizsa—pacsai tvh. közuton a 15. számú és a kámános—söjtöri tvh. közuton az 5. számú betonosövek elkészültek.

A dobronhegy—szilvágyi tvh. közuton a 44. számú hidat javítottak és a bak—nova—lenti—regedei tvh. közuton a 33. számú faátérészek helyett betonátérészeket létesítették.

A nova—csömödéri tvh. közuton levő 2, 3, 4, 5 és 9. számú faátérészek betonátérészekkel cseréltettek ki, a páka—csömödéri tvh. közuton a 6. számú faátérészt helyett szintén betonosöveget létesítették.

Az alsólendva—martonhelyi tvh. közuton az 5, 6, 8, 13 és 14. számú átérészeket javítottak, 104 db kerékvető és 22, 6 fm. korlát felállítottak.

A csesztreg—bellatincei tvh. közuton 20, 21, 30, 40 és 41. számú műtárgyakat javítottak.

Az alsólendva—letenyei tvh. közuton 52 db kerékvető és 4 db kilométer oszlop felállítottak.

A légrad—bukoveci tvh. közuton a dráva-vegmunka folyamatban van.

A mura-szardahely—dráskoveci tvh. közuton a 10. számú hidat alaposan javítottak.

Nevezetes utrendőri esemény nem fordult elő.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóban befolyt augusztus hónapban 128.298 K 12 f, a múlt év hasonló időszakában pedig 598.609 K 67 f; tehát a folyó évben 470.311 K 55 fillérrel kevesebb a befizetés. 1904. év január-augusztus hónapjaiban 2.308.841 K 11 f, a folyó évben pedig 939.291 K 78 fillért vettek be egyenes adó címén, vagyis ezidén 1.369.549 K 33 fillérrel kevesebbet, mint tavaly.

Hadmentességi díjban befizettetett 4541 K 17 f; a befizetés ezen tételnél augusztus hónapban 24 koronával, a f. év január-augusztus hónapjaiban 14718 K 57 fillérrel csökkent.

Bélyeg- és jogilletékben augusztus hónapban bevettek 24.628 K 77 fillért; 1904 augusztusban 104.717 K 91 fillért, tehát 80.089 K 14 fillérrel kevesebbet. A január-augusztusi időszakban a bevétel e címnél 278.050 K 85 fillérrel csökkent.

Illeték egyenértékben augusztus hónapban 736 K 02 f folyt be, míg a múlt évben 6296 K 11 f. A bevétel e címnél egy hónap alatt 5560 K 09 fillérrel, míg az év első nyolc hónapjában 13409 K 60 fillérrel apadt.

Fogyasztási és italdobában a múlt hó folyamán befizettek 157.115 K 88 fillért, míg 1904. év hasonló időszakában 384.765 K 88 fillért, tehát 227.650 koronával kevesebbet mint tavaly. 1904. év január-augusztus hónapjaiban 111.925 K 15 fillérrel folyt be kevesebb mint tavaly.

Italmérési illetékben bevettek a múlt hónapban 5183 K 54 fillért, tavaly 5667 K 91 fillért; a bevétel csökkent 484 K 37 fillérrel; augusztus végéig pedig — a tavalyhoz képest — 22.058 K 60 fillérrel kevesebb.

Dohányjövédékben befolyt a múlt hónapban 218.095 K 06 f, míg a múlt év augusztus hónapjában 205.483 K 90 f; a bevétel tehát ezen címnél emelkedett egy hónap alatt 12 611 K 16 fillérrel. 1904 január-augusztus hónapokban bevettek 1,634.280 K 11 fillért, az idén 1,661.991 K 76 fillért; a bevétel tehát ezen időszak alatt 27.711 K 65 fillérrel emelkedett.

Sójövédékben bevettek augusztusban 15.838 K

26 fillért, a múlt év hasonló időszakában 16.740 K 79 fillért; a bevétel csökkent 902 K 53 fillérrel; míg az év január-augusztusi időszakában 52.135 K 67 fillérrel.

Leírtak a múlt hónapban egyenes adóban 27.388 K 99 fillért, hadmentességi díjban 62 fillért. Ideiglenes házasodó mentesség 42 esetben adatott.

Állategészségügy. A törvényhatósági kir. állatorvos jelentése szerint a haszonállatok egészségi állapota az előző hónaphoz hasonlóan kedvezőtlen volt; egyedül az jelezhető szerencsés körülménynek, hogy a rag. száj- és körömfájás helyhez kötése sikerült s ez idő szerint már csak egyetlen egy fertőzött község van a vármegye területén. Másfelől azonban a lépfene több helyen szokatlan hevességgel lépett fel s különösen Szabar községben oly arányokat öltött, hogy az egyik, u. n. szellér-legelőre járó mintegy 150 db szarvasmarha közül rövid néhány nap alatt 33 darab hullott el és csak ezen nyilvánvalóan fertőzött legelő elzárásával sikerült a járvány tovább terjedésének gátat vetni. A tenyészbénaság az eddigiek felül még 6 községben lett megállapítva és előrelátható, hogy a földmívelésügyi kormány által az alispán ur javaslata folytán a fertőzés veszélyének kitett területekre nézve elrendelt s a legközelebbi napokban már megkezdendő általános lövővizsgálat ezen betegségnek további eseteit is ki fogja deríteni. A sertésorbán és a sertésvész elterjedésében némi csökkenés történt, míg a többi betegségek tekintetében jelentékenyebb változás nem történt.

Védőoltások történtek lépfene, seregező üszök és sertésorbán ellen összesen 2 községben és 11 gazdaságban. E helyen, figyelemmel a tek. Közig. Bizottság egy korábbi ülésén elhangzott azon általános óhajra, miszerint a védőoltó anyagok termelésének és forgalomba hozatalának állami ellenőrzés alá helyezése égető szükséglet képez, jelentette az állatorvos hogy a földmiv. miniszteriumban erre vonatkozólag a rendelet-tervezet már elkészült és esetleges észrevételei megtehetése céljából Zalavármegye alispánjának is megküldötték. A rendelet-tervezet egészben alkalmasnak látszik a kitűzött céll elérésére.

Az állatvásárok és az állatrakodó állomások forgalma általában gyenge közepes volt; kivételt csupán a csáktornyai járás képezett, mint a melynek területén az állatvásárok élénk forgalommal zajlottak le.

Zalavármegye közgazdasági állapota 1905 augusztus hónapban.

Az elmúlt augusztus hónapban uralkodó időjárás jellege száraz és forró volt. Kiadós esők csupán a múlt hó 6-án és 29-én jelentkeztek, melyek igen jó hatással voltak. A többi csapadék lényegtelen volt; mindössze mégis 6 esős napon 76 m/m eső esett.

Elemi csapás a hónap folyamán alig fordult elő, mégis megemlítendő a hó 6-án dühöngött rendkívül erős szélvész, mely épületek, kazalokban, fáknál és a még a mezőn levő gabonákban tetemes károkat okozott.

A legsürgősebb gazdasági munkálatokra majdnem állandóan kedvező idő járt és így a eséplés is elég gyorsan haladt.

A eséplés a vármegye nagyobb részében kielégítette — legalább is mennyiségre nézve — a termelőt és a eséplési átlagokból is kitűnt, hogy Zalavármegye az országos átlagtermést felülmúlta és a jobb vármegyék mellé sorakozik, jelöl annak, hogy éghajlati viszonyaink még a f. évben is kielégítőek voltak.

Kevesebb kielégítő a minőség a buza és zabnál, mely növényekre nézve a korán beállt hőség határozottan ártalmas volt.

A tengeri és burgonya, a cukor és takarmányrépa fejlődése a meleg augusztusban természetesen megakadt, de a hó vége felé beállt jó esőzések mégis érvényesíthették kedvező befolyásukat ezen növényeknél is.

Tengeriben közép jó termést, burgonyában gyenge közép eredményt várhatunk; a répafélék jó középtermést ígérnek.

A bab és borsó is szenvedett ugyan a szárazságtól, de mégis kielégítő termést adott.

A szárazság a múlt hónapban nem volt kedvező a szőlő és a gyümölcstermésnek, mindezek dacára kedvező őszi időt feltételezve, türethető bortertermést várhatunk, a gyenge almatermést pedig a kiváló jó szilvatermés pótolja.

Részben a július havában szenvedett szárazság behatása alatt, de az augusztus havi hőség miatt is sokat szenvedett a lóher, lucerna és a vetett őszi takarmányok fejlődése is, úgy hogy számos gazdaságban rövid időszakokban a száraz takarmányozáshoz is kellett nyulni.

Ehhez járult a legelők silány állapota is az elmúlt hónapban.

Az állatok takarmányozása tehát nehézségekkel küzdött a hónap végéig, a midőn a beállt hűvösebb idő és a kiadós csapadékok a fűfélék és a mezei takarmányok fejlődését újra felfrissítették.

A múlt hónapban végeztetett a sarju szénának feltakarítása is.

A száraz rétek már jórészt július havában elszűtek és csak silány sarjutermetet adtak.

A mélyebb fekvésű vagy tőzeges talajú rétek sarju termése azonban mégis türethető jónak nevezhető. A folyó évi takarmánytermés legnagyobb részben összehordva lévén, elmondhatjuk róla, hogy minő és mennyiségileg a tavalyi termést jóval is felülmúlja és állatállományunk átteleltetésénél lényegesen megkönnyebbíti az állattartó gondjait.

Mert a többi szálás takarmányon kívül több szalma és törek, több takarmányrépa, tengeri és másodrendű gabona is áll rendelkezésre, mint a nélkülözéssel küzdött múlt év hasonló szakában.

Szerencsével sikerült a múlt hónapban a maglóhernek felgyűjtése is, mely ezidén vármegyénkben kiválóan sikerült és a gazdát egy ritka, de kellemes mellékjövédelmhez juttatja.

Élénkebbé lett a vidéki marhavásárok forgalma is.

Azon körülmény, hogy a hus iránti kereslet a bel- és külföldön emelkedőben van, meghozta a jobb árakat és a nagyobb forgalmat. Különösen magas ára van a vágó és tejlő marhának, de a jó jármás ökrök is szokatlan magas árakat érnek el.

A bejelentésre köteles állati járványok elterjedése a múlt hónap állapotokkal szemben lényegesen változást nem szenvedett; a száj- és körömfájás jobban nem terjedt; egyedül a múlt hónapban hivatalosan megállapított tenyészbénaság, mely a perlaki járás 8 községének 46 udvarában lett megállapítva, képezi az állategészségügynek terén a lényegesebben rosszabbra való fordulást.

Az országban megállapított jó középtermés, de a világtermelésben is mutatkozó kielégítő eredmény, mely sürgős szükségletekkel ezidén nem találkozunk, végeredményében a kenyérrák árának csökkenésével járt már a eséplés folyamán, mely különbözet a múlt évi árakkal szemben különösen a búzánál igen jelentékeny.

A közgazdasági általános helyzet vármegyénkben azonban a jobb aratás, kielégítő takarmánytermés és az állattenyésztés termékeinek jobb értékesítése folytán a múlt évvel szemben határozottan javult. A szegényebb néprétegek élelmezésére nézve ezenfelül kedvező befolyást gyakorol a tengeri és burgonyatermés jobb kilátása, a bab és borsónak jobb eredménye, a kerti vetemények kielégítő hozama és a lisztnak olcsóbb ára, a melyhez még vidékenként a bortertermés kilátásai is járulnak és a mely tényezők középünknek a mindennapi megélhetést jobb körülmények közt biztosítani fogják, mint a múlt évben.

Kosztos diákok.

Szeptember elején bevonulnak a városokba a kosztos diákok; a falusi fiúk, akik kénytelenek korán elhagyni a szülői házat, hogy tanulmányukat folytathassák.

Minden városban, ahol magasabb iskolák vannak százakra megy a kosztos diákok száma s valóságos üzlettel fejlődött a diaktartás, amelyből sok család igyekszik gyarapítani sovány jövődelmét; sőt van akárhány olyan is, amelyik egyenesen erre alapítja existenciáját.

De ezzel az üzlettel is úgy vagyunk, hogy sok az eszkimó és kevés a fóka. Sokan vállalkoznak kosztosok tartására; sokkal többben, mint az elhelyezendő gyermekek s különösen a vagyonosabb szülők vannak. Nagy a konkurrencia ezen a téren is. Akiknek tehát existenciális érdekei fűződnek a kosztos diákokhoz, igyekeznek minden eszközzel diákokat fogni.

Nem elégsznek meg azzal, hogy jelentkeznek az intézetek igazgatóságánál, hogy protekciót

keresnek a tanárokhoz, közvetítőket kérnek fel, hanem személyesen járnak a falusi gyerekek és szülők elé a vasutra, lesik őket az iskolák előtt s a vendéglőkben.

Valóságos árlejtés fejlődik ki. Egymásra licitálnak ígéretekben s versenyre kelnek az olesóság tekintetében. A kis falusi fiu az első lépésnél azt tapasztalja, hogy a kosztadók előtt milyen rettenetes hatalom a pénz s természetesen az eszébe ötlük az is, hogy milyen nagy ur az ő papája, aki a pénzt adja és menyire felette áll ő a szülőt helyettesítő kosztadó családnak, amely kizárólag az ifjú szolgálatára van rendelve, mert a papa fizet.

Szeptember első napjaiban nem csak az iskolák előtt fogdozták a kosztos diákokat, sőt azzal sem elégedtek meg, hogy a vasutnál lesték a gyerekeket hozó szülőket, hanem akadtak olyanok is, akik Zalazentivánig utaztak, hogy lefözzék a városban lelekedőket.

Erre a visszataszító hajszára akarjuk felhívni a tanintézetek igazgatóit. Mindenütt az van szokásban, hogy a szülők az igazgatókat kéri tanácsért: hová adják gyermekeiket. Tudjuk, hogy nálunk is szívesen adnak a kérdezősködő szülőknél utbaigazítást, de a szülők és az intézet közé áll a közvetítők egész raja s a kosztos diákok hajhászok serege. Így jut azután sok fiu nedves, szűk lakásokba s olyan helyekre, ahol egész család abból akar élni, amit a diákok fizetnek. Így jut olyan családokhoz, ahol rettegnek attól, hogy a fiúnak nem tetszik a szigor s ott találja hagyni a helyét; tehát a fiúnak mindenben kedvét keresik, mindent elnéznek, a kártyától s a cigarettától kezdve az éjszakai kóborlásig.

A szülői szeretet hiányzik s hiányzik a józan szigorúság is. A szülők letezik gyermekeiket a városi intézetek kebelére, de rendszerint keveset törődnek azzal, hogy maguknak olyan helyetteseket keressenek, akik az iskola mellett a gyermekek házi nevelését sem hanyagolják el. Árlejtés útján helyezik el gyermekeiket s néhány forintért olyan lakásba és környezetbe juttatják, ahol a kosztos diákok kizárólag pénzforrásnak tekintik s érdekeivel vajmi keveset törődnek.

A modern pedagógia az iskolától azt követeli, hogy ne csak tanítson, hanem neveljen is. A nevelés pedig teljesen lehetetlen, ha a tanulónak az iskolán kívül töltött ideje ellenőrizetlen; ha az intézetben csak azzal törődnek, hogy a tanuló tudja-e a leckét. Egy osztrák pedagógustól hallottam, hogy ott a kisebb városokban egyáltalán tilos olyan családoknál tanulókat elhelyezni, amelyek diákok tartására a tanintézetek igazgatóitól felhatalmazást nem kapnak. Emellett a kosztos házak a tanintézet folytonos ellenőrzése alatt állanak; a tanárok időnként meggyőződést szereznek arról, hogy a gyermekek jól vannak-e elhelyezve s kellő felügyelet alatt állnak-e. Ez a szokás egyébként nálunk is divik, különösen papi gimnáziumokban s a szülők sok halálával tartoznak azoknak a tanároknak, akik a gyermekekre az iskolán kívül is szeretettel gondoltak.

Azok a szülők, akik gyermekeik részére helyet keresnek, csak úgy térhetnek haza nyugodtan, ha a tanárok tanácsa alapján helyezik el gyermekeiket s a diákok után futkosó alakokkal szóba nem állnak. És ha az intézet ellenőri a kosztadókat, bizonyos, hogy épen azokból a házakból tűnik el a kosztos diák, ahova eddig a vasuton fogdozták őket.

Ezzel a témával kapcsolatban megemlíttük a napevők invázióját is. Nem először irunk erről a tárgyról. Többször felvetettük már azt az eszmét, hogy társadalmi akcióval oda kellene törekedni, hogy a támogatásra érdemes szegény ifjak megmentessenek az arepirító koldulástól. Irunk a diák asztalról, internátusról, amelyek létesítése nem olyan lehetetlenség, mint sokan hiszik. Csak emberséges szív és jóakarattal kellene hozzá. A mi viszonyaink között azonban magától értetődik, hogy irásunk nyomán egy falevél se mozdult s az idén csak úgy kopogtatnak be a házakhoz a szegény napevő fiúk, mint más években.

Ez az intézmény legkirivóbban bizonyítja a magyar társadalom tehetetlenségét és szervezeten voltát.

Nem vagyunk képesek a kulturális célokra hozott áldozatokat úgy összesíteni, hogy azok kivetkőzzenek a mindennapi alamizna alakjából s tőkévül gyűljenek a jövőre.

Mikor emelkedünk mi odáig, hogy eltűnjék a napevő diák s a szegénynek is — koldulás nélkül — hozzáférhető legyen az iskola?

† Dr Kunc Adolf.

Mély megilletődéssel vettük a hírt, hogy Dr Kunc Adolf premontréi apát e hó 10-én Türrjén meghalt.

A megboldogult főpápnak, mint esornai prépostnak, rendes székhelye Csorna volt, de az év legnagyobb részét, kora tavasztól késő őszig, rendszerint Türrjén töltötte s itt érte őt — néhány napi szenvedés után — a halál.

Dr Kunc Adolf buzgó harcosa volt a magyar kulturának, amelyet mint tanár és mint apát egyaránt szolgált. A premontréi rend gimnáziumait az ország legjelesebb intézeteivé tette, amelyek ugy az oktatás, mint berendezés tekintetében mintaszerűek. Nagy érdeme volt az elhunytak abban, hogy a keszthelyi négy osztályú gimnázium főgimnáziummá fejlesztetett.

Rendtársainak szeretete és tisztelete vette körül a megboldogult apátot, akinek kiváló egyéni tulajdonságai, magas műveltsége és érdemei sok tisztelt szereztek a legfelsőbb körökben is. A nép szerette jótékonyágáért, amelyet különösen a türjeiek éreztek legjobban.

A türjei rendházban az apát itt tartózkodása alatt egyik vendég a másikat váltotta fel. És mindenki rajongással beszélt Dr Kunc Adolf szeretetreméltó, lekötelező vendéglátásáról. Türje volt az ő Tusculánuma s gyönyörű szőlője, amelyet maga telepített, legkedvesebb helye. Azt kívánta, hogy Türrjén temessék el egyszerű gyászpompával.

Temetése azonban fejedelmi volt. A kastély földszinti termében elhelyezett ravatalon halomra gyűltek a koszoruk s ezren és ezren járultak a főpap koporsója elé.

A temetés napján az egész vidék népe Türje utcáira gyűlt s megtelt a rendház résztvevőkkel, küldöttségekkel. Megjelentek a rend összes tagjai és Takács Menyhárt jászói prépost, a győri káptalanból Ruschek Antal kanonok, a szombathelyi káptalanból Vidos és Ratkovich kanonokok; a Szent Benedek rend részéről Kroller Miksa zalavári apát, a pannonhalmi perjel s a celledömölki apát, ott volt Csértán Károly alispán, Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Dr Dunszt Ferenc keszthelyi, Legáth Kálmán zalaegerszegi apátok; Thassy Kristóf Zalavármegyei tiszti főügyész, Hangay Géza erdőtanácsos, Szily Dezső, Gyömörey János, Zathureczky Márton, Dr Dezsényi Árpád, Czákó Béla, Dr Lukonich Gábor, Lénárd Ernő, Boér Sándor huszárnagy, Dervarics Imre, Vizi Géza stb. stb. Nagy számban volt képviselve a vármegyei papság s a vidéki intelligencia. Sopron és Vasvármegyéből jövő küldöttségek külön vonaton érkeztek Türrjére reggel 8 órakor. A gyászoló közönség sorában láttuk Ernuszt József vasmegyei főispánt, Reiszig Edét, Somogyi Miklós főügyészt, Brenner Tóbiás szombathelyi polgármestert s több vas- és sopronmegyei előkelőséget.

A temetésre várták Dr István Vilmos szombathelyi megyés püspököt is, aki azonban gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg; gróf Széchényi Jenő győri püspököt pedig édes anyjának elhalálása tartotta otthon.

A szertartás gyászmisével kezdődött, amelyet a főoltárnál Illés Rafael türjei kormányzó mondott; a mellékoltároknál pedig Takács Menyhárt jászói prépost, Kőfalvi Vidor stb. miséztek. Mise alatt az iskolás leánykák énekeltek gyásznémeteket, mise végén pedig felhangzott a Liberame könnyeket fakasztó dallama.

Megható volt a rendtársak csendes bucsuzása a ravatal mellett s az az áhítat, az a mélyszéges csend, amellyel az ezrekre menő nép a templom előtti térre vitt koporsót körülvette. A temetési szertartást, az elhunyt kívánságához képest, Illés Rafael végezte.

Itt közöljük a rend által kibocsátott gyászjelentés szövegét is:

A csorna-premontréi kanonokok rendje mély fájdalommal jelenti felejtethetlen jó Atyjának: méltóságos és főtisztelendő Dr Kunc Adolf prelátus, premontréi apátnak, a csornai, horpácsi, jánoshidai és türjei prépostságok süveges prépostjának, a magyarországi premontréiek generális helyettesének, a Szent István-rend vitézének és a Ferenc József-rend lovagjának stb. folyó 1905 évi szeptember hó 10-én délután 5 órakor a haldokló szentségének ájtatos felvétele után Türrjén, rövid betegeskedés után történt csendes elhunytát. Temetése a türjei sírkertben folyó hó 14-én reggeli 9 órakor, az engesztelő szent mise-áldozat pedig megelőzőleg 8 órakor lesz. Türje, 1905 szeptember hó 11. Áldás és béke lebegjen drága hamvai felett!

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság budapesti üzletigazgatósága a vasut társaság magyar vonalain az 1906 év folyamán szükséges puhafa és keményfa pallók- és deszkák szállítására f. évi október hó 14-iki, továbbá cserhasábfá és fenyőhasábfá szállítására f. évi október hó 5-iki lejáratral pályázatot hirdet.

A részletes pályázati hirdetményt az érdeklődőknek készséggel megküldjük.

Sopron 1905 évi szeptember hó 14-én.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

Közhirrő teszem, hogy az 1906-ik évre szóló községi közmunka összeirásai lajstrom, az erre vonatkozó vármegyei szabályrendelet 8-ik §-a értelmében a városházánál 15 napon át, vagyis f. év szeptember hó 16-tól 30-ig bezárólag közszemlére kitétetett azzal, miszerint a közmunka kötelezetteknek az 1890. évi I. tc. 50. §-nak bekezdése értelmében jogukban áll tartozásukat természetben leszolgálni, vagy készpénzben megváltani, de akik e tekintetben az összeírás alkalmával az összeíró küldöttség előtt, vagy legkésőbb az összeírásnak a közszemlére történt kitétele alatt az ott megjelent közeg előtt nem nyilatkoznak, azok tartozásukat természetben leszolgálni kötelesek.

Zalaegerszegen, 1905 szeptember 16-án.

Várhidy Lajos polgármester.

Hírek.

Évforduló.

Hét év mulott el, hogy a kékvizü genfi-tó partján egy hóféhér, beteg szívü, szelid szép galambra váratlanul, lesből csapott egy vére szomjazó vad karvaly. Megvillant egy tör szikrázó acélja és árva lett a magyar nemzet. Fájdalom vonult be szívünkbe.

A gyásznak éve rég letelt, de árvaságunk nem ért véget. Mélyebbre vonult a fájdalom szívünkben és ahogy fordul az év, a gyásznak esztendeje, kifakad a hegedő seb és vérző szívvel, könnyező szemekkel suhan be soha meg nem szünő szeretetünk a fekete barátok csöndes kolostorába. Idegen földre száll kegyeletes emlékezésünk: a bécsi kapucinusok sírboltjában a legszebb halott előtt állunk meg.

Élete mint egy meteor ragyogott nemzetünk egén és amerre szállt, fényt, világosságot szeretetet lövelt ki magából. Ónfájdalmát rejtegetve, mások gyótralmaira kereste egyre az irt. Szent volt az élete, a fájdalom, a szenvedések királynője vala. Lelkének fénye hódítóbb, ragyogóbb volt koronájának drágaköveinél.

Az ő szomorú elmúlásának emléke csak kinzó érzéseket vált ki lelkünkben. A politikai élet mai élet-halálharc között gyakorta sóhajt föl szorongó lelkünk panasza, hogy másként történe minden, ha ő élné...

Messze, idegenben temették el őt, de jószágos emléket egyre siratja lelkünk sajtó fájdalom. És siratni fogják őt még unokáink is. Mert felejtethetlen marad ő örökre és róla fogunk egykoron mesét regélni unokáinknak. Bánatos, szomorú, szép mesét, olyant, aminő az ő lelke, az ő élete vala.

Magyarország szerető szívü és szomorú lelkü nagyasszonyának emléke, akit jósága és szenvedése a szentek sorába iktatott, kitörülhetlenül él szeretett nemzete szívében. Gyászos kimúlásának évfordulóját emlékének szentelik a templomokban és iskolákban egyaránt.

Minden évben megújul a fájdalom, minden évben meggyújtjuk a kegyeletes megemlékezés fáklyáját s lelkünk visszatérnek a sokat szenvedett, mártírok halálával kimúlt királyasszony fényes alakjához, aki igaz anyai szívvel szerette ezt a sokat zaklatott, méltatlanul üldözött nemzetet.

Zalaegerszegen a gyászmise hétfőn 9 órakor volt. A misén részt vettek az összes hatóságok és tanintézetek. Az iskolákban gyászünnepélyeket tartottak s az ifjuság kegyeletesen emlékezett Magyarországra elhunyt nagyasszonyáról.

Borellenőrző bizottsági tagok. A perlaki járási borellenőrző bizottságának elnökül — a törvényhatósági bizottsági közgyűlésen — dr. Böhm Szidnei, tagjaiul Habus Mihály, Verly Ernő és dr. Szabó Zsigmond megválasztottak, illetve kinevezettek. A zalaegerszegi járási borellenőrző bizottság elnöke pedig Szily Dezső lett, új tagjai: Szüts Dezső és Skublics Károly.

Mezőgazdasági bizottsági tagok. A keszthelyi járási mezőgazdasági bizottságba Horváth Károly rendes, Reischl Rikárd póttaggá, — a perlaki mezőgazdasági bizottságba Habus Mihály és Verly Ernő rendes, Spitzer József póttaggá, — az alsólendvai járási mezőgazdasági bizottságba Szabó Döme rendes, Fuss Nándor és Gállos Kristóf pedig póttagokká megválasztottak.

A keszthelyi uti bizottságban viselt tagsági állásáról Zanathy Bódog lemondván, helyére a köz. bizottság Szádeczky Géza karmaesi földbirtokost választotta meg.

Ag. ev. istentiszteletek. Az ágost. hitv. evang. vasárnap délelőtti istentiszteletek — egyelőre ezental is 1/2 11 órakor kezdődőleg tartanak.

Izraelita istentisztelet. A péntek esti istentisztelet további intézkedésig 6 órakor, a szombat délelőtti 1/4 11 órakor kezdődik.

Adományok. Báró Hornig Károly veszprémi püspök a tapolezai kath. körnek 200 koronát, a tapolezai ipartestületnek pedig 100 koronát adományozott. — Csillag Miksa tanító a zalaegerszegi karácsonyfa egyletnek 1 koronát adományozott.

A kerületi közúti felügyelő új székhelye. A Zala, Somogy, Tolna és Veszprém vármegyék területére kiterjedő hatáskörrel felruházott kerületi közúti felügyelőség székhelye november hó 1-étől kezdve Kaposvár lesz. Az eddigi székhely Budapest volt.

A községi és körjegyzők egyletének jubileuma. A zalavármegyei községi és körjegyzők egylete szeptember hó 28-ik napján Zalaegerszegen a vármegyeház közgyűlési termében fennállásának 25 éves jubileuma megünneplése céljából diszkozyulást tart. A jubileumi ünnepély tárgysorozata: 1. Délelőtt 10 órakor a diszkozyulás megnyitása. 2. Délelőtt 10 1/2 órakor ünnepélyes Te Deum a róm. kath. templomban. 3. Délelőtt 11 órakor a diszkozyulás folytatása. Tárgyai: a) Elnöki megnyitó. b) Az egylet 25 éves fennállása történetének felolvasása. c) A diszkozyulás bezárása. 4. Déli 12 órakor közebed a Korona-vendéglő nagytermében, ahol egy teríték (5 fogás, 0-5 l. borral, kenyér és fekete kávéval) 5 korona.

Uj ipartestület. A sümegi ipartestületet a járási főszolgabíró megalakította s az erre vonatkozó határozatot a törvényhatósági bizottság jóváhagyta.

Ösztöndíj adományozás. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a Deák Ferenc tanulmányi ösztöndíjat Czukelter József harmadéves orvostanhallgatónak, Czukelter Lajos vármegyei első aljegyző fiának adományozta. Czukelter József a zalaegerszegi főgimnáziumban kitűnt szorgalmával és tehetségével s a tudományegyetemen szintén kitűnő előmenetelt tanúsított. A rektor ajánlólével pályázott az ösztöndíjra s a törvényhatósági bizottság méltányolva a szorgalmat és tehetséget, azt neki adományozta.

A h. é. vasutak menetrendje. A vármegye területén futó helyi érdekű vasutak menetrendje ránk nézve annyira kedvezőtlenül van összeállítva, hogy annak megváltoztatását több oldalról sürgették. A közgazdasági bizottság is többször felírt a kereskedelmi miniszterhez, aki legutóbbi felíratra azzal válaszolt, hogy az október 1-én életbe léptetendő téli menetrendben a Zalavármegye területén fekvő vasutakra vonatkozólag módosítás nem fog történni. A Tapoleza és Keszthely között a fürdő évad tartamára forgalomba helyezett vonatok a jövő évben is közlekedni fognak.

Megjötték a huszárok. Elvégezték a nagygyakorlatok s az összpontosított csapatok állomáshelyeikre tértek. Megjötték a mi huszáraink is. Vasuton szállították őket haza. Az állomás előtt összeálltak a századok s kúrtszó mellett vonult be a huszárság a városba. A hadfiakon meglátzott a gyakorlatok nyoma. Barnára sütötte arcukat a nap, megviselte őket a fáradság. A lovak aránylag jó kondícióban kerültek haza. A gyakorlatok alatt egy huszár nyakszirt merevedésben meghalt, 1 pedig a kulcsontját törte el. A lovak közül csak egy pusztult el.

A szociálisták. A szociálisták országos mozgalma, mellyel az általános titkos választói jognak törvénybe iktatását akarják kieszközölni, nálunk is jelentkezik. A helybeli munkások ugyanis a székes fővárosból nyomtatott kérvény mintát kaptak azzal az utasítással, hogy töltsék ki a címmel, írják alá s nyújtsák be a városi tanácshoz. A helybeli munkások a vett utasításhoz képest jártak el s az alább egész terjedelmében közölt kérvényt be is nyújtották. Hogy mennyire át vannak hatva a kérvénybe foglaltaktól, igazolja az, hogy nem látták szükségét annak, hogy akárminő változtatást eszközöljenek rajta; még a keltezését sem töltötték ki, alá azonban annyian írták, ahánynak a neve csak elért az egész ív papíron. A jelenleg érvényben levő választási törvény rossz és elavult. Magyarország 20.000.000 lakosa közül csak kilencszázezernek van választói joga. A parlament tehát nem a nép igazi akaratának kifejezője és így a nép igazi érdekeit nem védheti. Az általános választói jog kérdése a legutóbbi hónapokban követelő erővel nyomult előtérbe. A parlamentbe választott képviselők legnagyobb része a választások alatt és azután megígérte, hogy megszavazza az általános titkos választói jogot. Az általános választói jog kérdése a nemzet gazdasági fejlődésére roppant fontossággal bír. Nemesak ezért, mert a jogtalan nép millióit szorosabban kapcsolja az országhoz, hanem azért is, mert a parlament ellent álló ereje nagyobb lesz és az ország népe oly képviselőket fog választani, akik komoly t. javaslatok benyújtásával megakadályozzák a nép pusztulását. Nemesak kötelességeket akarunk teljesíteni, hanem jogokat követelünk. Ezért felkérjük a tekintetes tanácsot kegyeskedjék felírni a parlamenthez oly értelemben, hogy szükségesnek tartja az általános és titkos választói jog mielőbbi megadását.

A helybeli könyvnyomdászok folyó hó 23-án este 9 órakor a Bárány szállodában a nyomdászok 500 éves felfalásának emlékére felolvasást tartanak, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor a következő: 1. Elnöki megnyitó, tartja: Breisach Sámuel, 2. Alkalmi felolvasás, tartja: dr. Csák Károly, 3. Egy a cél, előadja: Hegedüs Ferenc, 4. Zárszó, tartja: Unger Antal. Belépő díj nincs. Felolvasás után társasvárosra, egy teríték 2 korona. Jelentkezni lehet Tahy R. utóda és Breisach Sámuel üzlethelyiségében szeptember 21-ig.

Tánciskola. Mayersberg Frida okleveles táncnő, a m. kir. opera volt tagja az idén is megnyitja nálunk tánciskoláját. Mayersberg Frida kitűnő szak tudását, tanítási módszerét, jó modorát közönségünk előnyösen ismeri, nem szükséges tehát külön méltatnunk; csak azt emeljük ki, hogy a közönség kedvelt táncnője új és divatos táncokat fog nálunk meghonosítani s reméljük hogy a változott viszonyok közt is szeretettel karolja föl őt városunk intelligens lakossága s tánciskoláját olyan szép számban látogatja, mint az előző években tette. Beiratkozni az „Arany Bárány“-ban II. em 25 ajtó szám alatt lehet. A táncnőtanítás f. hó 24-én kezdődik d. u. 5-től 7-ig tanulónak és gyermekeknek, este 8—10-ig pedig felnőtteknek.

A zalaszentgróti járási ipartestület f. hó 8-án sikerült nyárutói mulatságot rendezett, melyen nemesak Zalaszentgróti közönségének jó része, de a közeli vidékekről is számosan vettek részt. A kedvező időjárás nagyban hozzájárult a táncvigalom sikeréhez, úgy annyira, hogy még hajnali 4 órakor is ropáltak a csárdást. A felülvezetések meghozták az anyagi sikert is. — Felülvezettek: Varga Károly 3 K 40 f, Brenner Ernő 2 K 80 f, dr. Misner Antal 2 K 60 f, Berényi Jenő és Ifjúsági egyesület 2—2 K, Zahorán Pál, Mosonyi Henrik, Schneller Jenő, Steiner Dávid, Medvéssy József 1 K 40 f, 1 K 40 f, s még számosan ennél kisebb összeggel. Az ipartestület midőn ezt nyugtatja, egyben halás köszönetét is nyilvánítja mindazoknak, kik ezen mulatság iránt szívesek voltak érdeklődni. A zalaszentgróti ipartestület nevében a testületi előljáróság

Szociálisták népgyűlése. A nagykanizsai szervezett munkások a múlt héten népgyűlést rendeztek, amely azonban fiaszkóval végződött. A népgyűlésre Tarcai Lajos, a Népszava munkatársa érkezett Nagykanizsára, aki nagy hévvel meg is kezdte a beszédét, de amikor a munkások sorsáról és különösen a földművesekről értekezett, a kiskanizsaiak odakiáltották: „menjen dolgozni.“ A szónok megzavarodott s akadozva beszélt tovább, mert minden mondatát óriási zaj szakít

totta félbe. A kiskanizsaiak úgy helyezkedtek el, hogy körülvették a munkásokat. A körön belül éltették a szónokot, a kiskanizsaiak pedig abugoltak s a Kossuth nótát énekelték. Hiába iparkodott a rendőrkapitány a zajongókat lecsillapítani, hiába beszélt a szónok a földművelő nép sanyaru helyzetéről, hiába vádolta a kiskanizsaiakat azzal, hogy az ellentüntetésre fel vannak bérelve, nem használt semmi. A szónok még a határozati javaslatot sem tudta beterjeszteni. A népgyűlés eredménytelenül oszlott szét. Nagyobb rendezés nem fordult elő, csak néhány apróbb incidens történt. Néhány kiskanizsai legény a sikeren felbuzdulva, gyűlés után éktelen lármában tört ki s az őket eszendre intő rendőrt megütlegelték. Egy másiknak a csendőrökkel gyűlt meg a baja, de két alapos pofon észretértette.

Halálos verekedés. Bauer Ignác keszthelyi vendéglőjében a múlt vasárnap este több iparos segéd mulatott. Oda tért Gyenesi József hentes segéd és Szívós Ács segéd is. Az ajtóban összeütköztek, amiből szóváltás keletkezett. Szívós a többek közt azt mondta a hentes segédnek: kuss! A felbuzsult legények tetlegességre keltek. A vendéglős megakart akadályozni a verekedést, Szívóst tehát vállánál megragadta és visszahozta. Gyenesi hentes segéd látta, hogy Szívós nem tud ilyen helyzetben védekezni, előrontotta kését és azt Szívós bal halántékába szurta. Ezenkívül még két szurást ejtett a fején. Ezután elmenekült, a kést utközben Polgár városban bedobta egy kertbe. A szerencsétlen áldozat pedig kívánszorgott az utcára. Alig tett néhány lépést, összeesett és kiszenvedett. Gyenesi Józsefet akkor még nem ismerték, csupán megjelenéséből következtették, hogy hentes segéd. A csendőség csakhamar elfogta. Eleinte tagadta tettét. A ruháján a véryomok azonban elárulták. Most a fogházban várja tettének büntetését.

Tenyészállat díjazás. A Nagykanizsa város és járási gazdakör galambok állatdíjazása felhajtás tekintetében elég sikerültnak mondható, bár a kisczagdíjak érdeklődése még mindig nem akkora, mint az állattenyésztésünk fejlődése érdekében kívánatos volna. A felhajtott anyag jó és fokozatos haladás jeleit mutatja. Felhajtott összesen 210 drb, amelyből 7 drb községek, a többi magánosok tulajdonát képezte. Nyugati fajta tenyészbika 10, magyar fajta 3, nyugati fajta tehén 98, üsző 47, borjú 25, magyar fajta tehén 24, üsző 3 hajtattott fel.

A bíráló bizottságok a következőképp alakították meg: I. Hertelendy Béla, Rutich Béla, Kaffka László, Bence József; II. Elek Ernő, Juk József, ifj. Jerffy Adolf, Kálóczi János; III. Kherndl Imre, Szommer Ignác, Szenteh Dezső, Szabó László; IV. Balhauser Ottó, Sárközy Viktor, Bazsó Bódi, Tóth István.

A díjazás eredménye a következő:
Elismerő oklevelet kaptak: Szommer Ignác csapói birtokos egyéves nyugati fajta bikáért és 2 éves nyugati fajta üszőért; Juk József esp. plébános magyar fajta tehénekért és 2 éves ny. f. üszőért; Wolff Ádám kolon pusztai intéző nyugati fajta tehénekért és 1/2 éves üszőért; Ujj József karosi tanító ny. f. tehénért.

Díjakat kaptak: Szili István garabonci molnár 1 1/2 éves nyugati fajta bikáért (50 K); Varga István galambok gazda 8 éves magyar tehénért (50 K); Végh József kiskomáromi gazda 6 éves magyar fajta borjas tehénért (50 K); Hatos Vendel kiskomáromi lakos 4 éves magyar fajta tehénért (30 K, gróf Batthyány József adománya); Kaffka János kiskomáromi lakos 10 éves magyar fajta tehénért (20 K); Varga István galambok lakos 8 éves nyugati fajta tehénért (50 K); Szabó János Gyuri galambok lakos 6 éves ny. f. tehénért (35 K); Csöndör István galambok lakos 6 éves ny. f. tehénért (35 K); Kálóczi Ferenc galambok lakos 6 éves ny. f. tehénért (egy ekét teljes felszereléssel, Weiser J. nagykanizsai gépgyáros adományából); Takács Mihály galambok lakos 3 éves ny. f. tehénért (30 K); Molnár László karosi lakos 3 éves ny. f. tehénért (20 K Galambok község adományából); Varga János szentjakabi lakos 5 éves ny. f. tehénért (20 K); Végh József kiskomáromi lakos m. f. üszőért (40 K); Futi Imre galambok lakos 1 éves m. f. üszőért (25 K); Garai György szentjakabi lakos 1 éves ny. f. üszőért (40 K); Tóth Imre galambok lakos 1 éves ny. f. üszőért (25 K); Tóth János kiscsési lakos 1 éves ny. f. üszőért (15 K); Bence József galambok lakos 1 éves ny. f. üszőért (20 K); Simon János galambok lakos 1 éves ny. f. üszőért

(15 K); Szalóki Nándor sárszegi lakos 1 éves ny. f. bikaborjuért (15 K); Tóth Antal galamboki és Németh István nagyrécei lakosok 1 éves ny. f. üszöborjukért (10—10 K).

Községi bikák gondozásáért Kovács György és Kovács Ferencz kiskomáromi, Bödör József garabonezi, Molnár János karosi, Korpich József kisrécei lakosok 10—10 K jutalmat kaptak. Kiosztatott összesen 640 K jutalom.

Megemlítjük, hogy Galambok község előljárósága és egész közönsége valósággal ünneppé tette a napot. A vendégeket ünnepélyesen, igaz magyaros vendégszeretettel fogadták. A díjazás betéjezése után társas ebéd volt, amelyet a galamboki szép menyecskék a szabadban főztek. Ebéd felett több felköszöntő hangzott el. Különösen elismerés illeti Galambok érdemes jegyzőjét, Starzsinszky Györgyöt, aki az ünnepély rendezésében is megmutatta, hogy hivatott vezetője a népnek, amelynek érdekeit szívén viseli. Az a kedves kép, amelyet a szabadban feltálatl' ebéd, a vendégek körül sürgő-forgó asszony-nép, nemzeti szalagos fiúk nyújtottak, az a bizalmas, őszinte szíveslátás, amellyel a nép a község vendégeit körülvette, meglepte és örömmel töltötte el a jelenlétüket, mert annak a jelei voltak, hogy ott egy öntudatos és fáradhatatlan ember esendően, de folytonosan dolgozik azon, hogy a nép felismerje érdekeit, igazi barátait; haladjon, emelkedjen s szívét tartsa nyitva azok számára, akik szeretettel közelednek hozzá.

Ingyen kocsikázás. Szakonyi Károly bérkocsi tulajdonoshoz azzal állított be egy magát Dara Sándornak s szécsiszentlászlói lakosnak valló molnár legényt, hogy vigye el kocsiján néhány faluba, mert malmot szándékozik venni és nősiülni is akar. Szakonyi elfuvarozta egyik községből a másikba s mikor az állítólagos molnár legény megunt a kocsikázást, egyik községből megugrott, ott hagyván a kocsi; persze a fuvarbér kiegyenlítéséről is megfeledezett.

Partbiztosítási munkálatok. A Csáktornya Kotor- Molnári törvényhatósági község 36—36-30 km. szakaszán a Mura oly közel folyik az uttesthez, hogy azt rövid idő alatt elmosná. Miután a forgalom biztosítása érdekében sörgőszintézkedésre van szükség, az államéptészeti hivatal azt az előterjesztést tette a közigazgatási bizottságnak, hogy az utnak rőzsemű partbiztosítás által való megvédését rendelje el. A közig. bizottság a munkálatot 6000 K költségösszeg erejéig el is rendelte oly formán, hogy 3000 K koronát az utadó alapból engedélyezett, 3000 K költség viselésére Kotor községet kötelezte. A part biztosítás Kotor községnek már azért is érdekében áll, mert az ut megvédése folytán a község tulajdonát képező Murarév megmaradhat mostani helyén, míg ellenkező esetben azt át kellene helyezni.

Betöréses lopás. Német István pincér tanone fürge gyerek. Ezért a tulajdonságáért szeretik is a vendégek és gyakran adnak neki borralalót. Az így apránként nyert borralalókból a fiú 20 koronát gyűjtött össze, arra számítva, hogy téli ruhát szerez rajta. Számítása azonban belül ütött ki, mert valaki feltörte a fiú szekrényét s ellopva abból Németnek keservesen összekuporgatott 20 koronáját.

Tolvaj kollega. Hainzmann Samu, a »Korona« szálló fizetőpincére kiségtőképpen alkalmazta Verbanesics Elek pincért. Ez elvégezte látszólag a dolgot s olyan ártatlanok mutatkozott, mint aki a légynek sem tud véteni. A minap elaludt Hainzmann az ivóban. Ezt Verbanesics arra használta föl, hogy az alvó embernek kilopta a zsebéből a pénzesládát 210 korona összeggel. A pénz láttára kedve támadt a tolvajnak a mulatásra, elment a Kummer kávéházába, ott maga mellé vett 2—3 hozzáillő embert s elkezdtek mulatni. Mire káros a tolvajlást észrevette s jelentést tett az esetről a rendőrségnek, a lump-kompanya nyakára hágott a pénz nagy részének s csak csekélyt tértül meg belőle. Verbanesics ellen megindították a bünvádi eljárást.

Zsebtolvajlás. Egy zsebtolvaj mult vasárnap délután a helybeli plebánia templomban tartott esketés alkalmával Weber Józsefné zsebéből kilopta a pénzös tárcáját pénzzel együtt. Károsult az ellopott összeg csekélységére való tekintetből nem tett az esetről jelentést.

Sommás uton. Egy kiskanizsai embert két szédelő, névszerint Pimeizl Géza és Baranyai Márton, egy izben holmi rézgyűrűvel alaposan becsapott. A megcsalt atyafi nem ment panasza,

mert restelte a dolgot. A mult héten a két jeles kereskedő újból megszólította a kiskanizsait, akik nem ismertek fel, hogy vegyen tőlük gyűrűt. Ez azonban felismerte a csalót, szóba állt vele, egy gyűrűt fel is huzott az ujára s az árát kifizette egy hatalmas pofonnal, amely Baranyai képén csattant el. A gyűrűkereskedők nagy meglepetésükben megfutamodtak.

Furfangos lopás. Trizner János zalaegerszegi lakos szobájából és padlásáról egy s más tárgyat eltűntek. A tolvaj kileste, hogy Trizner és családja mikor távoznak a háztól s akkor összeszedett a mi kezeügyébe került. Az ismeretlen tettes kinyomozása iránt megtörténtek a kellő intézkedések, de eddig eredménytelenül.

Zárlat. Sertésvész behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelére vármegyénk egész területéről be van tiltva; a ragadós száj- és körömfájás miatt a keszthelyi, novai, pacsai, zalaegerszegi s zalaszentgróti járásokból, valamint Zalaegerszegről hasított körmű állatokot bevinni tilos. tenyésztésük miatt Alsódomboru, Draskovec Drávaegyház, Juresevec, Murakirály és Muravid községekből lovaknak beszállítását tiltották el.

Haragos szerető. Dozsa Anna eselédleány és Prohaszka József kávéselegény intim viszonyban álltak egymással. Az utóbbi időben azonban valami miatt megharagudtak egymásra és a legény a gyanutlanul előtte elhaladó leányt úgy vágta arcul, hogy orrán-száján csak úgy ömlött a vér. Az eset a főtéren történvén, sok szemlélője akadt és mindenki megbotránkozott a legény durva eljárása fölött.

Erdőőri szakvizsgák. Az erdőőri szakvizsgák f. évi október hó 16-án és következő napjain tartatnak meg a hozzánk legközelebb eső Szombathelyen és Pécsen. Ezekkel a szakvizsgákkal kapcsolatosan tartják meg a vadőri vizsgákat is, mindenütt a vármegye székházában délelőtt 9 órától kezdődőleg. A vizsgákat letenni óhajtok hiteles bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket 1905 október hó 1-ig az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez nyújtják be.

Késelés. A mult vasárnap a keszthelyi vásártéri éjjeli tanyán súlyos vérengzés történt. Több hentes segéd vetődött be, akiket az ott tivornyázó kőműves segéd sértő szóval illetett. Csakhamar verekezés fejlődött. Bödör Ernőt leteperték s bántalmazták. Bödör elővette a kését s az egyik ellenfelének alkarját átszurta. A hentes segédek erre elakartak távozni. Bödör utánuk rohant s Majlinger Géza hentes segédén hátul a lapocka alatt mély sebet ejtett. A szurás a tüdőt érte. A megkéselt legényt a kórházba szállították.

Angyalcsinálók. Drávavásárhelyen gyors egymásutánban több koraszülés fordult elő. Megtévedt leányok gyermekei rendszerint halva születtek. A esendőrségnek feltűnt a dolog s különösen egy névtelen levélből eredő figyelmeztetés nyomán erélyesen nyomozott a szokatlan jelenség oka után. A nyomozás szálai özv. Benc Elekné házához vezettek, ahol különböző orvosi szereket találtak. Kiderült, hogy a gonoszlelkű vén asszony Zsárkovics Reginával együtt üzletszerűleg gyakorolta az angyalcsinálást. A két bűnös asszonyt letartóztatták.

A kukoricahaj értékesítése. Schön Jaques, a szerb. gőzhajózási társaság vezérképviselője (Budapest, V. Rudolf-rakpart 7. szám) értesítette a gazdasági egyesületet, hogy a csöves tengerin képződő haját (kukorica selymet), amely eddig mint hasznavehetetlen anyag elkallódott, értékesítheti. A kukoricafosztásnál minden fáradság és költség nélkül elkülöníthető szálakat a fenti cég készpénzfizetés mellett, a szálak minősége szerint 4—5 koronáért métermázsánként megveszi. A kukoricahaj teljes száraz állapotban a legközelebbi vasuti állomásig, lehetőleg erősen préselt burkolatlan bálókban szállítandó; ahol azonban a bálókba való csomagolás lehetősége nincs meg, a cég zsákokat bocsát az eladó rendelkezésére. Minden felvilágosítást szívesen ad Schön Jaques hajózási ügynöksége.

A bíró fia. A nemesvita bíró fia puskát ragadott, és kiment a szőlőbe őrizni. Utközben találkozott három régi ellenségével, akiket ekként szólított meg: »No most gyertek ide, ha van bátorságtok!« A legényeknek volt kurázsijuk. Nekiestek a bíró fiának, oldalán szabályos sorban három sebet ejtettek. A megsérült legényt ott hagyták a mezőn. Beszállították a tapolezai kórházba, ahol a halállal vívódik.

Eladó termények. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetnél 100 q őszi vető buza, 30 q montagnei rozs és 200 q első után termésű Hanna árpa azonnal eladó.

Pályázati hirdetés. A tapolezai m. kir. vincellér iskola igazgatósága az 1906 év január hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamra pályázatot hirdet. Felvételi kellek: 1. 16 éves életkor betöltését igazoló kereszt levél (vagy katona könyv). 2. Irni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány. 3. Fedhetlen előéletéről szóló községi erkölcsi bizonyítvány. 4. Ép, egészséges és munkára alkalmas testalkatról szóló orvosi bizonyítvány. 5. Szülő vagy gyám írásbeli nyilatkozata kiskorúaknál arról, hogy fiukat a tanfolyam tartama alatt az iskolából kivenni nem fogják. 6. A felvétel történhetik saját vagy állam költségen, a kik állam költségén óhajtanak lenni, kérvényükhez szegénységi bizonyítvány csatolandó. A saját költségek 240 K-t tartoznak ellátás fejében félévi előleges részletekben lefizetni. A pályázatban előny adatik magasabb előképzettségűeknek, katona kötelezettségüknek eleget tett nős egyéneknek, különösen szőlőmunkások, kertészek és kádároknak. A fenti okmányokkal felszerelt 1 K-ás bélyeggel ellátott kérvények a nagym. földművelésügyi minisztériumhoz címezve az igazgatóságához legkésőbb november hó 1-ig beküldendők.

A kolera. Poroszország Westpreisen tartományában, a Visztula folyam torkolatának mellékén az ázsiai kolera több esetét észlelték. A belügyminiszter tehát, nehogy a behurcolható kolera a vármegyét készületlenül találja, utasította e hatóságokat, hogy a köztisztaságra nézve felírt intézkedéseket szigorúan hajtsák végre s minden gyanus megbetegedést éber figyelemmel kísérjenek.

Országos vásár. A f. hó 11-ére esett kisasszony napi vásárunk eredményével az eladók is, vevők is meglehetnek elégedve. Népes volt a kirakodó vásár s tömve volt emberrel állattal a marhavásár. Csak az a kár, hogy a külföldi állatforgalom még mindig korlátozva van, mi miatt nem szállíthattak a kereskedők állatokat külső országokba. Felhajtottak 45 db bikát, 795 db tehenet, 260 db üszőt, 640 db ökröt 375 db tinót, 310 db borjut, 5 db bivalyt és 600 db lovat, összesen tehát 3025 db. Ezek közül eladtak 2117 dbot, ami elég szép eredmény. Az eladási árak következőképp alakultak: Magyar jármos ökr 480—1400 K, tarka 480—1450, magyar faju tinó 360—1000, tarka 380—1200, magyar faju tehén 90—350, tarka 80—460, magyar faju üsző 90—360 tarka 110—420. Szopós borju 24—80, választott 30—90 K. Lovak: I. r. nehéz 180—900 K, II. r. könnyű 140—540 III. r. 100—280, kocsiló nehéz 160—600, könnyű 140—400, hátasú 260—700, levágásra 40—110, csikó 1 évesig 90—160, 2-ig 130—300, 3-ig 200—580, 4-ig 240—600 K.

Gazdátlan tárgy. Két darab üvegből készült sötartót találtak és azt átadták a rendőrségnek. Igazolt tulajdonosa ott a hivatalos órák alatt átveheti.

Időjárás. Mosolyog a vénasszonyok nyara. Csupa verőfény az egész vidék. Nyári meleg uralkodik; még éjszaka sem hül le a levegő. Az őszt csak a sárguló levelek, a letarolt mezők s a levegőben uszkáló ökrnyái jelzi. A nyári ruha divatja még nem mult el s a fürdésnek sincs vége. A Zalában még mindig sokan fürödnek.

Szép és biztos mellékkeresés. Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri, vagy a hol a floxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak, szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: »Hirdetési iroda« Budapest, Váci-utca 20/b.

Jogcim igazolások elbírálása. A véderőről szóló törvény 34. §-ában biztosított kedvezményben részesített hadkötelesek tudvalevőleg évenként igazolni tartoznak, hogy ezen kedvezményük fenáll. Mivel az idén az újoncjutalékok a törvényhozás nem ajánlotta meg, olyan esetekben, midőn a tekintetbe jövő fitestvér keresetképesége sorozóbizottságilag lenne megállapítandó, a hatóságok jogérvényes határozatokat nem hozhatnak. A m. kir. honvédelmi miniszter július 29-én kelt 57388/XIII-b. szám alatti rendeletével elrendelte, hogy ilyen ügyeket ne tárgyaljanak a hatóságok (katona ügyosztályok), hanem tartsák függő-

ben arra az időre, a mikor az 1905. évi új-jutalékot a törvényhozás megszavazza.

A hírlapirodalom szenzációja. A fővárosi zszurnaliztika valóságos szenzációja. A Nap ma az ország legradikálisabb, legszókimondóbb, legnépszerűbb és legerjedtebb ellenzéki napilapja. A Nap független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak s minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. Reggel olvashatja a lap gazdag anyaga sorában a nap egész történetét és kritikáját: a teljes országgyűlést, a politikai információkat, a külföld és vidék híreit, színházi, törvényszéki, sport- és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes tőzsdejegyzőket. A Nap felelősszerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikkeinek legnagyobb részét Ugron Gábor, a közélet e fényes nevével vezéralakja írja. Belső dogozótársai: Ábrányi Emil, Bródy Mihály, Feld Auréli, Gergely István, Haesak Géza, dr. Hajdu Miklós segédszerkesztő, Holló Márton, Kadosa Marcel, Kemény Simon, Mezey Ernő, Nadas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Thury Zoltán, Ugron Gábor. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben s elevevényben új ez az újság. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egyes szám ára 3 krajcár, előfizetési ára egész évre 16 K, fél évre 8 K, negyed évre 4 K, egy hónapra 1 K 40 f. (70 krajcár.) Az érdeklődőknek a Nap kiadóhivatala (Budapest, VIII, Rökk Szilárd utca 9.) készséggel küld mutatványszámot.

Vasuti menetrend. Zalaegerszegről indul Czeldömölk-Budapest felé: reggel 5 ó. 50 p. d. e. 9 ó. 29 p. d. u. 4 ó. 50 p. Csáktornya felé; reggel 4 ó. 58 p. este 5 ó. 58 p. Zalaszentivánra indul: reggel 6 ó. 10 p. Csatlakozás Kanizsa-Szombathely felé. Délben 11 ó. 54 p. Csatlakozás Kanizsa-Szombathely felé. D. u. 2 ó. 33 p. Csatlakozás Kanizsa Szombathely felé. D. u. 5 ó. 9 p. Csatlakozás Szombathely felé. Este 8 ó. 40 p. Csatlakozás Kanizsa felé. Zalaegerszegről érkezik Budapest Czeldömölk felől: reggel 8 ó. 43 p., d. u. 5 ó. 54 p. este 9 ó. 13 p. Csáktornya felől: reggel 9 ó. 20 perc, este 8 ó. 34 percek. Zalaszentivánról érkezik Zalaegerszegről: reggel 7 ó. 57 perc, délután 2 ó. 05 perc, délután 4 ó. 48 perc, este 7 ó. 52 percek.

Elveszett a baksai vásáron egy két éves vörös tarka, fehér fejű pocakos üsző. Kéretik a megtaláló, hogy a tulajdonosnak Gerencsér János bessenyői lakosnak átadni szíveskedjék, hol a tartásdíjat is átveheti.

A valódi hírneves MÁLNÁSI SICULIA (székely) gyógyforrásvíz kapható Zalaegerszegen: GYARMATI VILMOS-nál.

Filoxera ellenes keverékem bírálatá.

Midőn az általam összeállított filoxera-gyérítő keverék hatását szőlőmben észleltem, azonnal, még pedig folyó évi június havában, kérvényt intéztem a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi minisztériumhoz, hogy keverékemet állami szőlőtelepeken is alkalmazhassam, hogy az eredményt lehetőleg még ezen év folyamán a szakértők megbírálhassák. Ezen kérvényemből kifolyólag a budapesti m. kir. rovtartani állomástól felhívást kaptam arra nézve, hogy a keverék összeállítását, alkalmazását, esetleg titoktartás kikötése mellett, közöljem. A felhívásra mult hó végén Budapestben személyesen jelentkeztem a m. kir. rovtartani állomás főnökénél, nagyságos Jablonovsky József úrnál, azon célból, hogy ügyemet, mint leghivatottabb bíráló előtt elmondhassam, keverékemet teljes valóságában megismertessem és a továbbiakra nagybecsű tanácsát kérhessem. A keverék részleteinek elmondása után Jablonovsky ur kijelentette, hogy ilyen összetétel még nem lett bemutatva, ugyan vannak benne olyan alkatrészek, melyek már más összetételben szerepeltek. A földmivelési m. kir. minisztérium rendelkezése alapján a helyszíni vizsgálat elrendeltetett és maga Jablonovsky ur volt kegyes arra megjelenni, folyó hó 9-én este Zalaegerszegről megérkezett és másnap 10-én reggel 7-9 óra között szőlőmben a heverékkel bekent és be nem kent tőkék is

megvizsgálta. A keverékre vonatkozólag azt a bírálatot hozta, hogy két alkatrésznek közömbös hatása van, egy vastartalmu anyagot feleslegesnek tartott, egyet, mely tulajdonképpen hozta meg nálam is a már mult alkalommal jelzett eredményt, csak abban az esetben találta hatásosnak, ha az a filloxerát oldalán éri és ha a tőke minden gyökere vele bekenhető volna. A szőlőgyökér fejlődését is ezen anyagnak tulajdonítja, mert az 3-4 hét alatt bomlásnak indul és a tőn, mint trágya szerepel, elvesztve természetesen ezzel filloxera ellenes hatását.

Felemlíttem a vizgázt is, mellyel szintén tettem kísérletet, ezt meg azért nem találta alkalmasnak, mert a levegőnél könnyebb és a földből gyorsan elillan; itt általánosan megjegyeztem, hogy a szénkéneg gázát kivéve, egy gáz sem alkalmas, mert kisebb-nagyobb mértékben a levegőnél könnyebbek és gyorsan illannak.

Jablonovsky ur a filoxera vizsgálatához hozott magával olyan nagyító üveget, mely alatt a filoxera borsó nagyságának látszott, teljesen kivethető volt a filoxera minden része, zöldes citromsárga színe, a megszurkált gyökerek dudorodásaiban rendszerint egész nagy sereg tanyája volt észlelhető.

Jablonovsky ur elmondja, hogy a filoxera pusztítására első időszakban egyes szőlőrészt elborítottak 12-15 centiméter vastagságban futóhomokkal, továbbá a tőkék körül tölesér alaku lyukakat vájtak és abba futóhomokot hordattak, de midőn kapálás alkalmával a futóhomokot a rendes talajjal a munkás összekeverte, a kísérlet eredménytelen lett. Megjegyeztem továbbá azt is, hogy már a piros kukorica szemtől, a legerősebb mérgek, gázakig, minden anyaggal lett kísérlet téve és hogy százakra megy azok száma és nem is én leszek az utolsó sem a kísérletezők közt, de a szénkénegnél alkalmasabb, olesőbb és hatásosabb anyagot ez ideig találni nem sikerült, jelezte, hogy a szénkéneg 90-95% esetben biztos hatású és ennek bizonyítéka az is, hogy ma már ez állam gyárán kívül privát gyárból, sőt külföldről is kell hozatni szénkéneget, hogy a szükséglet fedezhető legyen; elmondta, hogy a szénkéneg, miután a levegőnél sokkal nehezebb, mindig lefelé törekszik és lassan is tud elillanni, a földnek minden részét eltölti, áthatja és hogy a filloxerát azonnal elkábítja és néhány másodperc alatt meg is öli.

Volt szíves azt is felajánlani, amennyiben óhajtom, közbe fog járni, hogy államköltségén kirendeltet olyan szakegyént, aki a szénkénegezést akár nekem, akár másnak, egész szakszerűséggel bemutatja.

Sajnálom, hogy az idő rövidsége miatt másokat is nem hívhattam meg a helyszíni szemlére és bírálatra, mert a rövid két óra alatt, rendkívül érdekes és hasznos dolgokkal volt szerencsém megismerkedni.

Végül kötelességem felemlíteni, hogy Önagysága is sajnálatát fejezte ki a felett, miszerint több időt nem tölthetett városunkban, mert állomáshelyére már 10-én, a délelőtt 9 órai vonattal vissza kellett térnie.

Mindezeket a maga hűségében, szükségesnek tartom nyilvánosságra hozni.

Záborszky József.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.40	—
rozs		5.80	—
árpa		6.—	—
zab		5.60	—
tengeri burgonya		8.—	—
bükköny		—	—
lóher		—	—
tarkabab		—	—
fehérbab		—	—

Nyílt-tér.*)

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társrszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Gyümölcsfajtványok kiadása.

A zalaegerszegi állami gyümölcsfaiskolában nevelt különböző fajtájú alma, körte, cseresznye, meggy és ringló-ajtványok kiadása ez év őszén kezdetét veszi.

Az ajtványok ára: I. osztályuaké (egyes koronával bíró, karó nélkül ültethető) darabonként 60, II. osztályuaké 30 fillér.

A jelentkezés sorrendje szerint és a rendelkezésre álló készlet erejéig ajtványokat kaphat mindenki, ha az ez iránti 1 koronás bélyaggel ellátandó és a m. kir. földmivelésügyi minisztériumhoz intézendő kérvényeiket a kiszolgáltatás idejéhez képest szeptember, illetve december hó 20-ig a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatalhoz benyújtják, később érkező kérvények nem fogadhatók el.

Lelkészek, községi és körjegyzők, tanítók, földműves kisgazdák, állami és törvényhatósági tisztviselők, altisztek és szolgák kedvezményes áron folyamodvány nélkül is kaphatnak 100 darabon aluli mennyiségben ajtványokat, ha ebbeli szükségleteiket a gyümölcsfajok és fajták megnevezésével a fenti határidőig a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatalnál bejelentik és írásbeli kötelező nyilatkozatot adnak arra nézve, hogy a kért ajtványokat annak idején kifogás nélkül átveszik és saját birtokukra kiültetik.

A tényleges csomagolási és szállítási költségeket mindenkor a kérelmező birtokos tartozik viselni. — Kiadható készlet 7051 drb.

Zalaegerszeg, 1905 augusztus 11.

HANGAY GÉZA
m. kir. erdőtanácsos.

Vadász közönségnek!

Elvállalok mindennemű fegyverek szakszerű javítását, barnítását, új alkatrészek csinálását tisztítását.

Szíves pártfogást kér

HORVÁTH IMRE

lakatos és fegyverműves.

Egy tanuló felvétetik.

Hirdetmény.

Farkas Dávid hagyatékához tartozó vármegyház-utcai házakat udvarral és kerttel együtt **1905 nov. 1-től** fogva bérbeadom.

Feltételek a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Dr Szigethy Elemér
zárgondnok.

Thiele soványító teája ismert hatásos

specialitás **tulhizás ellen.**
Kapható Török József gyógyszerárában
Budapest, Király-utca 12. szám.

Idős és ifju

embereknek

ajánlatos Dr Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a **megzavart ideg** és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról irt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawáre“ adja legjobb bort!

— Oltani pertmetezni nem kell! —
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellent áll!
Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok
mérsékelt áron kaphatók!
Nagymennyiségű sima és gyökeres „Delawáre“
vessző eladás.

Cím: **Szűjgyártó és Takáts**
szőlőtelep-tulajdonosok.

Telep: Alsőseged. Központi iroda: Felsőseged.
Somogy megye.

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember insolvencia jelentés nélkül, jogi tanácsos közreműködésével, rendez. A szükséges fedett egyezkedési hiteletet megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég
Budapest, Erzsébet-körút 23-ik szám.

Faeladási hirdetmény.

Gróf Széchenyi Béla ur ő nagyméltósága
pölöskei erdőgazdaságában **eladó**

1500 db fennálló erdei fenyő 25-55 cm. átmérővel
500 db „ „ tölgy 25-50 „ „

Bővebb felvilágosítással szolgál

BERNARD VILMOS

főerdész, Bak (Zalam.)

Egy jó házból való fiu

tanoncúl felvétetik

Unger Antal könyvnyomdájába.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészek től.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a »Schicht« névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadósság a melyet **Schicht-szappannal** észlelhetünk, látásága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legnagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állítatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!

D. Horváth Győző

Ajánl: rudvasak, szer-

számok, épület,

butor vasalások, gazdasági,

háztartási cikkek, építke-

zéshez cementek, kátrány-

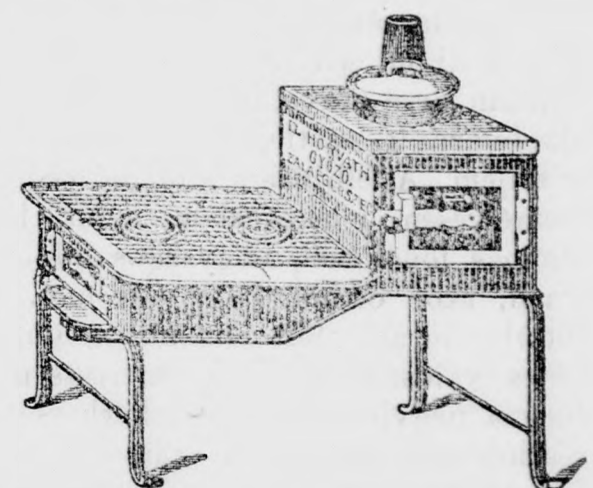
lemezek, deszkák, lécek,

padlók, kályhák, tűzhelyek,

vadászfegyverek, töltények, serétek, gaz-

dasági gépek, fűszerek, festékek.

Zalaegerszeg.

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottsági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházodni.

Saját érdekében

kérje ezért düstartalmu **mint a-gyüjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODERN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására és gyenge gyarogók erősítésére a leghatásosabb készítmény a

KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 8 kor. — Kapható győgytárakban. Póston küldi. **KORONA-GYÖGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-ter.

SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÖGYEREJŰ **SÓS-BORSZESZ**

Ön nagyon időseknek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

Császárfürdő

Elsőrangú kén-hevízű gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kád-, hőg-, villamos víz-, szensavas- és napfürdőkkel

téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**

200 kényelmes lakosztóval. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

SMITH PREMIER képviselők kerestetnek.

SMITH PREMIER N° 5 képes árjegyzék ingyen.

VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE

GRAND PRIX PARIS 1900 BUDAPEST ANDRÁSSY UJJA

BALASSA FÉLE UGORKATEL

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arcáról a valódi angol használatával.

Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1-20, K.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** győgyosztára Bpest-Erzsébetfalva.

Dr. Kovács kézpasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1 20

Dr. Kovács győgytára Bpest, Gyár-u. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁJLODA

Számos SIMON PÁL BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.

100 szoba 2-20 k-tól fejebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az óraszállás mellett.

KATZER részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43.

Katzer szörmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSE-FÉLE NAGY VASAROLJON KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KAROLY ÉS TÁRSA BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

1000.000

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

szakvélemény.

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájára és a hasi vérbőségéből eredő májbetegségekre.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Szállítók a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénásványos ásványvíz gyárát MÁLNÁSFÖRDŐN Háromszék vm. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy Árpád RAJZ-ESZKÖZ az összes középiskolákban a legjobban bevált **MAGYAR KÖRZŐ** MINDENÜTT KAPHATÓ.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosoknak a szeszes italt. A Cosa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becsületességétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segítette a sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COSA INSTITUTE (Dept. 217), 62, Chancery Lane, London, Anglia.

INGYEN PRÓBA 217. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 f. levelezőlapok 10 fillérral bérmentesítendőek.)

Dr. Dreiszker J. VIZGYÓGYINTÉZETE és szanatóriuma Kőszegen (Vasmegeye.)

Gyönyörű fekvésű. Egész éven át nyitva Állandó orvosi felügyelet; igen jutányos ár; kitűnő ellátás. Legszébb győgyeredmények. Prospektus ingyen és bérmentve.

„MAYER” gépgyár vas- és fémöntőde részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 11.

Készít mindennemű gazdasági gépeket. u. m.: vetőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szecs kavágók, repavágók, morzsolók és daralók stb. a legjobb kivitelben kitűnő szerkezetű Benzin- és szivőgázmotorokat 2-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek. Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítéset: Új hengerek, minden e szakmába vágó gépgyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű **borprések** és **szőlőzúzók** és **szabad. víznyomású borsajtók.** Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.**
Molnár Ignác cégnél Keszthelyen.

Egy szám Budapesten és a vidéken
2 krajcár.

A NAP

Szenzációs tartalom.
Radikális ellenzéki politika.
A legelterjedtebb és legnépszerűbb magyar napilap.

Felélős szerkesztő:
BRAUN SANDOR.
Főmunkatárs:
Ábrányi Emil.

Politikai
cikkei legnagyobb
részét írják:
Ugron Gábor.
és Mezei Ernő.

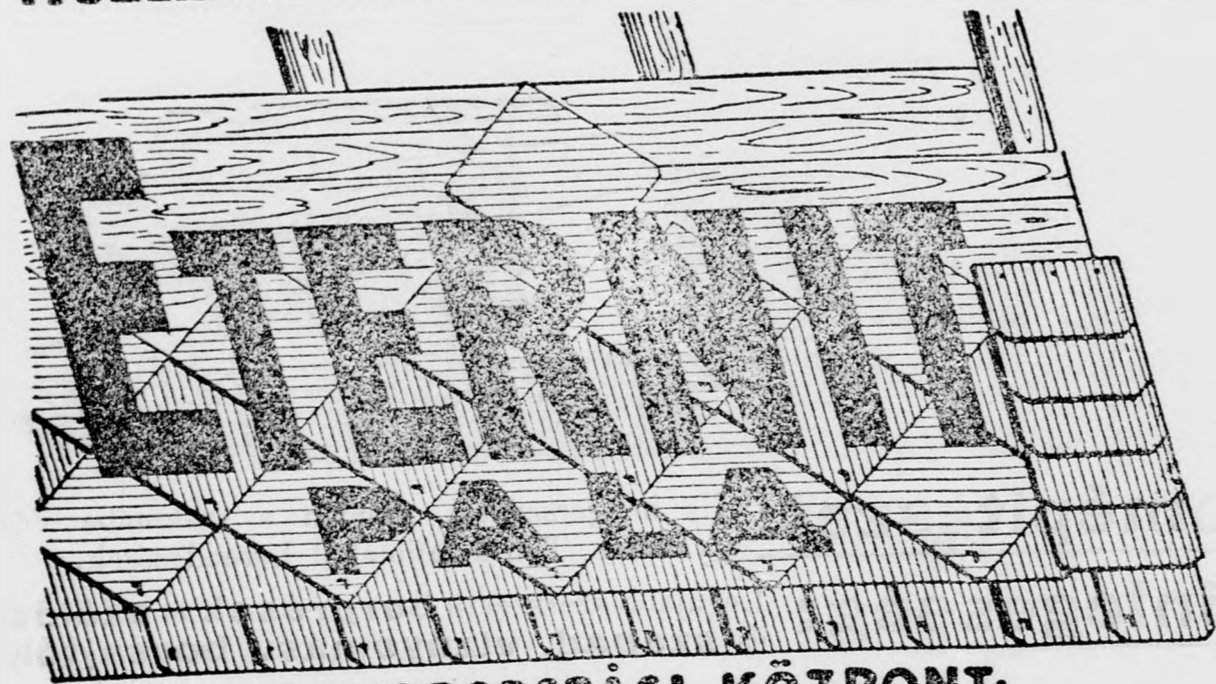
Az összes lapok megelőzésével már **kora reggel** megérkezik az összes vidéki városokban.

A legkitünőbb magyar lap a legolcsóbb is.

Előfizetés:
Negyedévre 4 kor. (2 frt.)
1 hónapra 1.40 kor. (70 kr.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Urak fedezzék divat-cikkeiben szükségletüket üzletemben.

Az őszi idényre felhívom a n. é. közönség b. figyelmét üzletemre, melyet az idényre oly dúsan szerettem fel, hogy bármely nagy városi áruházal felveszem a versenyt, úgy ár-, valamint választék tekintetében. Különösen kézimunka-, ruhadis-, himzéseket-, nyakkendők-, ingek-, harisnyák- és tricokban talál a vevő közönség nagy választékot. Az összes lámpa üvegek és porcellán áruban nagy a választék. Gazdák figyelmében ajánlom a Dégen-féle Pyroleum olajat és lámpákat, melyet raktáron tartok. Kérem szíves pártfogásukat.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH HERMAN
központi áruháza Zalaegerszegen.

Nincs többé gabona üszög

a Numa Dupuy és Társa

magcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 22 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen. Egy csomag 2 métermázsa vetőmagra 50 fillér, egy métermázsa vetőmagra 26 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől,

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI/L. Windmühlgasse 33.

Elárusító helyek Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos, Hubinsky Adolf, Kosztelitz Miksa, Komlós M. Miksa, Ján Ferenc, Reich és Eppinger, Grünbaum Ferenc, Fangler Mihály.
Alsólendván: Tomka György, Freyer Lipót, Tivadar Ferenc.

A vegyileg megvizsgált, amellyel hatóságilag az arcbőrre ártalmatlannak talált

Szörvesztő

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arcszört gyökereitől, anélkül, hogy az arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arcuk megadja az üdéséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket diszkrétan ntánvét mellett eszközöl:
Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Jövődolmező mellékkereset

5-600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatású egyén, a ki törvényesen megengedett állam- és nyereség-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándékozik foglalkozni.

Ajánlatok intézendők:

.. Fővárosi Váltóüzlet Társaság ..

Adler és Társa céghez
Budapest, V. Nagykorona-utca 13.